

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ МОВ
КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

До захисту допустити:
Завідувач кафедри
_____ О. П. Бодик

**«ІНТЕГРАЦІЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ
ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ЗАЛУЧЕНОСТІ ТА УСПІШНОСТІ УЧНІВ
НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В СЕРЕДНІЙ ШКОЛІ»**

Кваліфікаційна робота
здобувача вищої освіти другого
(магістерського) рівня вищої освіти
освітньо-професійної програми
«Середня освіта. Мова і література
(англійська)

Терехова Олександра Андрійовича

Науковий керівник:

Бодик Остап Петрович,

канд. філол. наук, доцент, доцент
кафедри англійської філології

Рецензент:

Сафонова Наталія Анатоліївна,

канд. філол. наук, доцентка, доцентка
кафедри англійської філології
Дніпровського національного
університету імені Олеся Гончара

Кваліфікаційна робота захищена з оцінкою _____

Секретар ЕК _____

«__» _____ 20__ р.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ІНТЕГРАЦІЇ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У СЕРЕДНІЙ ШКОЛІ	8
1.1. Поняття інтерактивних методів навчання та їх види	8
1.2. Психолого-педагогічні основи підвищення залученості учнів у процесі навчання	13
1.3. Підходи до використання інтерактивних методів у навчанні англійської мови	15
1.4. Аналіз ефективності інтерактивних методів у педагогічній практиці	20
Висновки до розділу I	23
РОЗДІЛ II. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЗАЛУЧЕНОСТІ ТА УСПІШНОСТІ УЧНІВ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У СЕРЕДНІЙ ШКОЛІ	25
2.1. Особливості формування залученості учнів на уроках англійської мови за допомогою інтерактивних методів	25
2.2. Комплекс інтерактивних методів для підвищення успішності учнів на уроках англійської мови	31
2.3. Розробка та впровадження інтерактивних занять для підвищення залученості та успішності учнів (плани-конспекти уроків за темами: “Food”, “Ukraine” для 7-го класу та “Travellers’ Tales” для 8-го класу)	36
2.4. Оцінка ефективності інтерактивних методів у підвищенні успішності та залученості учнів	50
Висновки до розділу II	52
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	54
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	56
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Сучасна система освіти вимагає нових підходів до навчання, спрямованих на активізацію залученості учнів та підвищення їхньої успішності. Одним із ключових напрямів розвитку педагогіки є впровадження інтерактивних методів навчання, які створюють умови для активної участі учнів у навчальному процесі. Особливо важливо використовувати ці методи на уроках англійської мови, де важливо не тільки передати знання, але й розвинути комунікативні навички, необхідні для успішної соціалізації в глобалізованому світі [1].

Актуальність теми дослідження зумовлена нагальною потребою підвищення якості навчання англійської мови в середній школі, що є ключовим етапом у формуванні комунікативної компетенції учнів. Зростання ролі англійської мови як міжнародного засобу спілкування, потребує особливої уваги вчителів-словесників щодо пошуку ефективних методів навчання, що сприятимуть залученню учнів до активної участі у навчальному процесі.

Інтерактивні методи навчання демонструють високу ефективність у стимулюванні інтересу до навчання, формуванні співпраці між учнями, розвитку критичного мислення та підвищенні мотивації. Вони створюють умови для активного засвоєння знань, розвитку навичок командної роботи, рефлексії, а також інтеграції досвіду учнів у навчальний процес. Особливо важливим є їхнє використання в умовах дистанційного або змішаного навчання, що стало реальністю сучасної освіти.

Однак, інтеграція інтерактивних методів у систему навчання англійської мови в середній школі стикається з рядом викликів: адаптація методів до змісту навчального матеріалу, забезпечення доступу до необхідних ресурсів, підвищення професійної компетентності вчителів та врахування індивідуальних особливостей учнів. Тому дослідження впливу інтерактивних методів на залученість та успішність учнів є важливим як для теорії педагогіки, так і для практичної реалізації ефективного навчання англійської мови.

Серед учених, які здійснюють дослідження інтерактивних методів навчання в освіті, слід відзначити Крамаренко С.Г., який відзначав вплив інтерактивних технік навчання як засіб розвитку творчого потенціалу[21]. Легостаєва Т. стверджувала, що такі методи є засобом підвищення успішності учнів [23]

Інноваційні підходи в освіті та опис ефективних стратегій можемо спостерігати у наукових працях дослідників: Мдувіль П. (Mduwile P.), Госвами Д. (Goswami D.)[50]. Барунгі Ц. (Barungi C.), Ндайсаба В.Н. (Ndayisaba V.N.) та Нйірахабінеза П. (Nyirahabineza, P.) описали вплив впровадження стратегії групових дискусій для покращення навичок англійської мови[46]

Для детальної характеристики та аналізу освітніх моделей було проаналізовано наукові праці дослідників, що вивчали зазначену проблему: Ма Й.А. (Ma, Y.A.)[49], Каріна, Н. (Karhina, N.) [48]. Барус І (Barus I.), Фадлія Ф.(Fadlia, F.) Девіра М. (Devira M.) відзначали вплив інтерактивних методів навчання на залучення учнів під час уроків англійської.[47]

Метою роботи є теоретичне обґрунтування інтерактивних методів навчання та розробка практичних рекомендацій для їх інтеграції у процес вивчення англійської мови в середній школі. Основна увага приділяється створенню динамічного та мотивуючого іншомовного освітнього середовища, яке забезпечить активну участь учнів у навчальному процесі та сприятиме підвищенню їхньої успішності та навчальних результатів.

Об'єкт дослідження – процес навчання англійської мови в середній школі з акцентом на використання інтерактивних методів.

Предмет дослідження – інтерактивні методи навчання, їх вплив на залученість та успішність учнів у процесі вивчення англійської мови в середній школі.

Завдання дослідження:

- 1) проаналізувати науково-теоретичні підходи до визначення сутності інтерактивних методів навчання та їх ролі у вивченні англійської мови;
- 2) дослідити основні аспекти залученості та успішності учнів у контексті іншомовної освіти;

- 3) визначити інноваційні підходи до інтеграції інтерактивних методів у навчальний процес середньої школи;
- 4) розробити рекомендації щодо ефективного застосування інтерактивних методів для підвищення залученості та успішності учнів на уроках англійської мови;
- 5) оцінити вплив запропонованих інтерактивних методів на формування динамічного, мотивуючого та результативного освітнього середовища в середній школі.

Методи дослідження включають теоретичні (аналіз наукової літератури, порівняння, узагальнення) та емпіричні методи (анкетування, спостереження, статистична обробка даних).

Наукова новизна роботи полягає у розробці та впровадженні комплексу інтерактивних методів, орієнтованих на підвищення залученості та успішності учнів на уроках англійської мови в середній школі. Дослідження також визначає ефективні форми взаємодії учнів під час інтерактивних уроків, що сприяють розвитку комунікативних навичок.

Теоретичне значення дослідження полягає в узагальненні та систематизації знань про інтерактивні методи навчання та їхній вплив на залученість учнів.

Практичне значення результатів дослідження полягає в можливості використання запропонованих інтерактивних методів і розроблених планів-конспектів уроків у практиці навчання англійської мови в середній школі, що сприятиме підвищенню якості навчання та залученості учнів.

Апробація результатів дослідження. Результати дослідження були представлені на II міжнародній науково-практичній онлайн-конференції молодих вчених «Мови і літератури у крос-культурній перспективі» та опубліковані у вигляді тез у збірнику:

Терехов О.А. Теоретичні аспекти інтеграції інтерактивних методів на уроках англійської мови у середній школі. Матеріали II Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції «Мови і літератури у крос-культурній перспективі». Київ: Маріупольський державний університет, 2024. С.96-98.

Дипломна робота **«Інтеграція інтерактивних методів щодо підвищення залученості та успішності учнів на уроках англійської мови в середній школі»** складається зі вступу, двох розділів, загальних висновків, списку використаної літератури та додатків.

У *вступі* обґрунтовується актуальність теми, визначаються об'єкт, предмет, мета та завдання дослідження, формулюються основні методи дослідження. Також подано короткий опис структури роботи.

Перший розділ – **«Теоретичні аспекти інтеграції інтерактивних методів на уроках англійської мови у середній школі»** – містить опис понять і видів інтерактивних методів навчання, психолого-педагогічних основ, підходи до використання таких методів з аналізом практичної ефективності.

Другий розділ – **«Практичні аспекти впровадження інтерактивних методів для підвищення залученості та успішності учнів на уроках англійської мови у середній школі»** – включає особливості формування залученості учнів, комплекс інтерактивних методів, розробку інтерактивних занять й оцінку ефективності.

У *загальних висновках* підсумовуються теоретичні й практичні результати роботи, оцінюється досягнення мети та завдань дослідження, а також надаються практичні рекомендації щодо впровадження інтерактивних методів у навчальний процес.

РОЗДІЛ I.

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ІНТЕГРАЦІЇ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У СЕРЕДНІЙ ШКОЛІ

1.1. Поняття інтерактивних методів навчання та їх види.

Інтерактивний підхід у навчанні є сучасним методом вдосконалення освітнього процесу. Його основна мета - створення умов для комфортного навчання, яке стимулює активну взаємодію учнів. Сьогодні використання інтерактивних методів у навчанні є показником інноваційного підходу вчителя. Інтерактивне навчання спрямоване на активне залучення учнів до процесу комунікації, але не обмежується лише ним. Однією з ключових цілей цього підходу є всебічний розвиток учнів, формування особистості, здатної до самостійного мислення та пізнавальної діяльності [10].

Завдання вчителя, який застосовує інтерактивний підхід, полягає в тому, щоб забезпечити розвиток навчальної діяльності учнів. У добре організованому процесі учні самі прагнуть до пізнання, а результатом цього є глибоке та якісне засвоєння знань.

Термін "інтерактивний" походить від англійського "interact", що означає "взаємодіяти" (від "inter" - "між", "взаємний" і "act" - "діяти"). Це вказує на процес взаємодії між учасниками.

За визначенням І.С. Яцика [44], інтерактивне навчання - це процес, заснований на безпосередній взаємодії учнів із навчальним середовищем для здобуття нового досвіду. О.М. Пометун також визначає інтерактивне навчання як спосіб пізнання, що базується на діалоговій взаємодії учасників освітнього процесу, в результаті якої формуються навички спільної діяльності. Принцип цього підходу полягає в тому, що "всі навчають кожного і кожен навчає всіх" [37].

Л.В. Пироженко визначає інтерактивне навчання як процес пізнання, що відбувається через спільну діяльність учнів. Всі учасники освітнього процесу активно взаємодіють між собою: обмінюються інформацією, разом вирішують

проблеми, моделюють ситуації, оцінюють дії один одного та власну поведінку, занурюючись у реальні умови ділової співпраці для вирішення задач.

На основі цього визначення можна стверджувати, що інтерактивне навчання базується на активній взаємодії та комунікації. Щоб повністю охарактеризувати інтерактивне навчання, необхідно розкрити поняття "інтерактивна взаємодія".

О.П. Мокрогуз визначає інтерактивну педагогічну взаємодію як спрямовану діяльність педагога та учнів, метою якої є організація взаємодії між ними для розвитку [29]. На думку О.П. Остапчук, така взаємодія стимулює активність учнів, створюючи умови як для конкуренції, так і для співпраці [32].

Інтерактивна взаємодія є ключовим елементом процесу навчання. По-перше, вона підвищує інтелектуальну активність учасників освітнього процесу. По-друге, створюються умови для змагання і співробітництва. Важливий і психологічний аспект: висловлювання одного учня викликають реакцію у інших, що породжує нові ідеї та сприяє активному обговоренню питань.

Під час інтерактивної взаємодії між учнями та педагогом виникає так званий інтерактивний процес. О.М. Пометун визначає його як процес цілеспрямованої взаємодії учасників освітнього процесу, що базується на особистому досвіді кожного учня [39]. Інтерактивний процес відзначається високою інтенсивністю комунікації, активним обміном досвідом, різноманітністю діяльності та рефлексією учасників щодо власної роботи та взаємодії.

Щоб зрозуміти суть інтерактивного підходу, важливо розглянути методи, які використовуються в рамках інтерактивного навчання. За О.Р. Пишко, інтерактивні методи навчання - це спільна діяльність учнів та вчителя, в якій всі учасники взаємодіють, обмінюються інформацією, разом вирішують проблеми, моделюють ситуації та оцінюють свої дії й поведінку в атмосфері співпраці для досягнення спільних цілей.

За результатами досліджень Н.М. Бібік [4], інтерактивні методи навчання - це система педагогічних інструментів, що сприяють організації освітнього процесу та створюють умови для самостійного отримання і засвоєння нових знань через навчальну взаємодію.

Згідно з дослідженням Ю.О. Мальованого [27], інтерактивні методи навчання являють собою організовану систему взаємодії між учителем і учнями у форматі активного навчання. Цей підхід забезпечує постійне спілкування, що дозволяє учням зустрічатися з різноманітними ситуаціями, завдяки чому вони накопичують досвід.

Основою інтерактивних методів є акцент на ширшій взаємодії учнів не лише з викладачем, але й між собою, а також на підвищенні активності учнів у навчальному процесі.

На основі цих визначень можна зробити наступні висновки:

- інтерактивний підхід сприяє взаємодії учнів у рамках освітнього процесу;
- учні постійно залучені до активної діяльності, що сприяє досягненню високих результатів.

Інтерактивний підхід спрямований на розвиток освітнього процесу, а його пріоритетними завданнями є:

- розвиток мовленнєвих навичок учнів;
- підвищення зацікавленості в предметі, що вивчається;
- якісне засвоєння навчального матеріалу;
- організація самостійної роботи учнів для вирішення завдань;
- формування власної думки;
- здатність відстоювати свою точку зору;
- вміння працювати в колективі та шанобливо ставитися до всіх учасників освітнього процесу.

Таким чином, інтерактивний підхід можна визначити як спеціальну форму організації пізнавальної та комунікативної діяльності, де учні не лише активно залучені до процесу навчання, але й мають можливість рефлексувати над тим, що вони знають і думають.

Інтерактивні методи навчання - це сучасний підхід до освіти, що базується на взаємодії між викладачем і студентом, а також між самими студентами. Від традиційних методів навчання, де переважає пасивне сприйняття матеріалу, інтерактивні методи вирізняються активною участю учасників освітнього процесу.

Вони спрямовані на розвиток критичного мислення, навичок самостійного вирішення завдань, командної роботи та комунікативних здібностей. Основною ідеєю інтерактивного навчання є перехід від монологічного навчання до діалогічного, де учні не просто сприймають інформацію, а й активно її обговорюють, аналізують та застосовують [3].

Інтерактивні методи навчання включають різноманітні техніки та підходи, які допомагають створити атмосферу співпраці та взаєморозуміння у групі. Одним з основних методів є діалогові методи, до яких належать дискусії, дебати, круглі столи. Вони сприяють формуванню вміння аргументовано висловлювати свою точку зору, слухати і поважати думку інших. Дискусія дозволяє учням обмінюватися ідеями, критикувати ідеї інших і відстоювати власні позиції, що стимулює розвиток критичного мислення. Участь у дебатах розвиває навички аргументації та вміння відстоювати свою точку зору, в той час як круглі столи забезпечують можливість обговорення важливих тем у колективі [17].

Ці методи формують у учнів уміння не лише висловлювати свої думки, але й слухати, поважати думки інших, і критично ставитися до представлених ідей. Діалогові методи також сприяють розвитку емоційного інтелекту, оскільки учні навчаються реагувати на емоції та погляди інших учасників.

Другий вид інтерактивних методів - це ігрові методи, до яких належать ділові ігри, рольові ігри, симуляції. Вони моделюють реальні життєві ситуації, дозволяючи учням практично застосовувати знання та навички у контрольованому середовищі. Наприклад, ділові ігри дозволяють учасникам вирішувати завдання, пов'язані з управлінням компанією, обігом фінансів чи міжособистісною комунікацією. Такі методи сприяють кращому засвоєнню матеріалу, оскільки забезпечують практичне відпрацювання теоретичних знань.

Рольові ігри дозволяють учням зануритися в різні соціальні та професійні контексти, що сприяє розвитку емпатії та розумінню різних точок зору. Симуляції, в свою чергу, забезпечують учням можливість практично застосовувати свої знання у контрольованому середовищі, що дозволяє їм отримати цінний досвід без ризику для реального життя [8].

Наступним типом є методи групової роботи, які можуть включати мозковий штурм, роботу в малих групах, проєктні завдання. Вони допомагають розвивати навички командної роботи, розподілу обов'язків та спільного пошуку рішень. Наприклад, мозковий штурм сприяє вільному обміну ідеями у групі, стимулюючи творчий підхід до вирішення проблем. Робота у малих групах дозволяє кожному учаснику активно долучитися до навчального процесу, що збільшує рівень залученості та мотивації.

Методи групової роботи, такі як мозковий штурм, проєктна діяльність та робота в малих групах, сприяють розвитку навичок співпраці та командної роботи. Мозковий штурм стимулює творчість та дозволяє учасникам вільно обмінюватися ідеями без страху критики. Це створює середовище, де кожен учасник може бути почутий і де нові ідеї можуть розвиватися [12].

Робота у малих групах є ще одним важливим елементом інтерактивного навчання. Вона дозволяє учням спільно вирішувати завдання, розподіляти обов'язки та навчатися один у одного. Такі групові заняття допомагають розвивати навички управління часом, а також навички міжособистісної взаємодії.

Крім того, варто зазначити метод проблемного навчання, коли учні ставляться у ситуацію, де їм необхідно самостійно знайти рішення проблеми. Вчитель не дає готових відповідей, а лише керує процесом обговорення та аналізу. Це допомагає розвивати навички аналітичного мислення, здатність формулювати запитання та шукати відповіді, що є важливими у професійному житті [2].

Метод проблемного навчання ставить учнів перед реальними або змодельованими проблемами, які їм потрібно вирішити. Вчитель виступає в ролі фасилітатора, надаючи лише необхідну інформацію та керуючи процесом. Цей підхід допомагає учням розвивати навички аналітичного мислення, критичного аналізу та здатність формулювати питання. Учні вчаться шукати рішення, аналізувати різні підходи і аргументувати свої висновки [14].

Переваги інтерактивних методів навчання:

1. Інтерактивні методи сприяють підвищенню мотивації та залученості учнів, оскільки вони стають активними учасниками навчального процесу;

2. Завдяки активній участі у навчанні, учні здатні краще розуміти та запам'ятовувати матеріал;

3. Робота в групах і участь у діалогах допомагають розвивати навички комунікації та співпраці, які є важливими для майбутньої професійної діяльності;

4. Інтерактивні методи сприяють розвитку критичного мислення, оскільки учні навчаються аналізувати, обговорювати та оцінювати інформацію;

5. Інтерактивні методи моделюють реальні життєві ситуації, що допомагає учням адаптуватися до майбутніх викликів у їхній професійній діяльності.

Інтерактивні методи навчання також включають використання сучасних технологій, таких як електронні навчальні платформи, віртуальні лабораторії, онлайн-форуми. Ці технології дозволяють зробити процес навчання більш динамічним та доступним, сприяючи самостійній роботі студентів поза аудиторією.

Таким чином, інтерактивні методи навчання допомагають створити умови, в яких учні можуть активно брати участь у навчальному процесі, розвивати свої професійні та особистісні навички. Це забезпечує більш глибоке засвоєння знань та формування компетенцій, необхідних для успішної кар'єри.

1.2. Психолого-педагогічні основи підвищення залученості учнів у процесі навчання

Залученість учнів у процес навчання є важливою умовою успішної освітньої діяльності. Психолого-педагогічні дослідження підкреслюють, що активна участь учнів у навчальному процесі не тільки сприяє кращому засвоєнню матеріалу, але й розвиває їхні когнітивні, емоційні та соціальні компетенції. Підвищення залученості учнів базується на кількох ключових підходах, зокрема врахуванні індивідуальних особливостей учнів, створенні мотивуючого середовища та застосуванні відповідних педагогічних методів [15].

Один із ключових аспектів залучення учнів до навчального процесу полягає у формуванні позитивної мотивації. Мотивація – це внутрішній двигун, який стимулює

учня до активного і цілеспрямованого виконання завдань. Позитивна мотивація виникає тоді, коли учень має внутрішнє бажання вчитися, тобто він не лише виконує завдання заради оцінки чи похвали, а й відчуває інтерес до самого процесу навчання. Така мотивація стає рушійною силою, яка допомагає учням зосереджуватися на завданнях і долати труднощі, що виникають у навчальному процесі.

Учні, які мають внутрішню потребу в навчанні, зазвичай проявляють вищий рівень активності під час уроків. Вони активно беруть участь у дискусіях, ставлять запитання, шукають додаткову інформацію, а також залучаються до проєктів і групових обговорень. Цей тип мотивації не залежить від зовнішніх стимулів, таких як оцінки або похвала від вчителів, але виникає тоді, коли учень усвідомлює, що навчання є корисним і важливим для його особистого розвитку та майбутнього [23].

Психологічні дослідження показують, що внутрішня мотивація формується на основі усвідомлення учнями важливості та практичної цінності навчального матеріалу. Коли учні бачать реальні приклади застосування знань у повсякденному житті або майбутній професійній діяльності, вони більше залучаються до навчального процесу. Важливим фактором є також можливість реалізувати свої інтереси та здібності у рамках навчальних завдань. Якщо учень може пов'язати вивчене з власними інтересами чи захопленнями, це стимулює його подальше навчання і поглиблення знань [11].

З огляду на це, роль вчителів у процесі мотивації є надзвичайно важливою. Вони повинні допомагати учням бачити не лише теоретичну цінність знань, але й їх практичне застосування у реальному житті. Вчителі мають пояснювати, як набуті знання можуть допомогти в майбутній кар'єрі, вирішенні побутових питань або розвитку особистих здібностей. Крім того, важливо створювати завдання, що відповідають індивідуальним інтересам учнів, даючи їм можливість досліджувати теми, які їх найбільше цікавлять. Це може включати проєкти, що відображають їхні хобі або майбутні професійні плани.

Таким чином, позитивна мотивація учнів формується через розуміння важливості навчання, можливість реалізувати власні інтереси та вміння бачити перспективи застосування знань. Вчителям важливо сприяти цьому процесу,

пояснюючи практичну значимість навчального матеріалу і створюючи умови для творчого підходу до завдань.

Крім того, залучення учнів залежить від створення сприятливого психологічного клімату в навчальному середовищі. Уміння педагога підтримувати дружню, але водночас організовану атмосферу в класі є важливим для розвитку почуття безпеки та відкритості учнів. Коли учні відчувають емоційну підтримку від вчителя та однокласників, вони більш схильні до активної участі у дискусіях, виконанні завдань і групових проєктах [10].

Особливу роль у підвищенні залученості відіграє застосування інтерактивних методів навчання, які забезпечують активну взаємодію учнів з матеріалом, учителем та один з одним. Методики, такі як групові проєкти, обговорення, рольові ігри та проблемне навчання, сприяють тому, що учні починають відчувати себе співтворцями процесу навчання, що підвищує їх інтерес і залученість. Окрім того, використання мультимедійних ресурсів, таких як відео, інтерактивні презентації або онлайн-тести, робить навчання більш захоплюючим та динамічним, що також стимулює зацікавленість учнів.

Таким чином, психолого-педагогічні основи підвищення залученості учнів у навчальний процес включають створення мотиваційного середовища, врахування індивідуальних особливостей учнів та застосування інтерактивних і інноваційних методів навчання. Важливою умовою успіху є забезпечення психологічної підтримки учнів та розвиток позитивної взаємодії між ними і вчителем, що сприяє формуванню позитивної навчальної мотивації і активної участі в освітньому процесі.

1.3. Підходи до використання інтерактивних методів у навчанні англійської мови.

Інтерактивні методи є важливим інструментом у процесі навчання англійської мови, оскільки вони дозволяють учням активно використовувати мову у реальних комунікативних ситуаціях, а не лише засвоювати граматичні правила та лексику. Основною метою інтерактивного підходу є створення умов для

максимальної мовної практики учнів у формі співпраці, обговорень, дебатів та інших видів комунікативної діяльності. Існує кілька ефективних підходів до впровадження інтерактивних методів у навчання англійської мови, кожен з яких акцентує увагу на різних аспектах навчального процесу.

Комунікативний підхід є одним із найефективніших способів вивчення іноземних мов, зокрема англійської, оскільки він акцентує увагу на використанні мови в реальних ситуаціях спілкування. Метою цього підходу є розвиток мовленнєвих навичок таким чином, щоб учні могли використовувати мову не лише в рамках теоретичних вправ, але й у повсякденному житті [7]. Основна увага приділяється практичному використанню англійської мови у різних контекстах, що сприяє її швидшому та ефективнішому засвоєнню.

В основі комунікативного підходу лежить інтерактивність, тобто активна взаємодія учнів між собою та з викладачем. До основних методів цього підходу належать рольові ігри, симуляції, діалоги та групові дискусії. Ці методи дозволяють учням використовувати англійську мову в умовах, наближених до реальних ситуацій. Наприклад, рольові ігри можуть моделювати розмови у ресторані, на вокзалі, під час покупок або в інших побутових ситуаціях. Це допомагає учням не лише засвоювати лексику, але й розуміти, як застосовувати її в конкретних життєвих контекстах.

Учні часто працюють у парах чи невеликих групах, що стимулює їх активно використовувати мову. Обговорюючи реальні або уявні ситуації, учні змушені застосовувати вивчену лексику та граматичні конструкції, що допомагає їм закріпити отримані знання. Наприклад, під час обговорення певної теми або вирішення проблемної ситуації, учні використовують англійську мову як основний засіб комунікації, що робить процес навчання більш природним і ефективним [13].

Такий підхід також допомагає подолати мовний бар'єр, який часто виникає у тих, хто вивчає іноземну мову. Практикуючи спілкування в умовах, максимально наближених до реальних, учні поступово позбуваються страху зробити помилку або нерозуміння з боку співрозмовника. Це підвищує їхню впевненість у

використанні мови, оскільки вони відчують, що можуть успішно комунікувати англійською мовою навіть за межами класу.

Крім того, комунікативний підхід розвиває не лише мовленнєві навички, але й здатність швидко орієнтуватися у різних ситуаціях та адаптувати свою мову під конкретний контекст. Завдяки цьому учні починають краще розуміти структуру мови, її нюанси та варіативність, що дозволяє їм бути гнучкими та ефективними комунікаторами [22].

Другим підходом є проєктно-орієнтоване навчання. Цей метод включає виконання тривалих завдань або проєктів, які вимагають використання англійської мови для дослідження, обговорення і представлення певної теми. Проєктні роботи можуть бути як індивідуальними, так і груповими. В процесі реалізації проєкту учні шукають інформацію, пишуть звіти, готують презентації, що дозволяє їм інтегрувати всі мовні навички — читання, письмо, аудіювання і говоріння - у єдиний процес. Використання таких інтерактивних методів дозволяє навчати англійську через залучення учнів до реальних завдань, що формує у них відчуття мети та практичної цінності знань.

Проєктно-орієнтоване навчання є потужним підходом у вивченні англійської мови, який акцентує увагу на виконанні тривалих і глибоких завдань, або проєктів, що вимагають активного використання мови на всіх етапах роботи. Цей метод має на меті не лише засвоєння граматики чи лексики, а й залучення учнів до процесу вирішення реальних або наближених до реальності проблем за допомогою англійської мови. Ключова ідея проєктного підходу полягає в тому, що учні не просто виконують окремі вправи, а занурюються в комплексну діяльність, яка вимагає постійного використання мови [14].

Проєкти можуть бути як індивідуальними, так і груповими. Індивідуальні проєкти дозволяють учневі самостійно працювати над певною темою, розвиваючи свої дослідницькі та мовні навички. Водночас групові проєкти сприяють не лише розвитку мовленнєвих здібностей, але й комунікативних навичок, оскільки учні повинні співпрацювати, обмінюватися ідеями та координувати свою роботу, використовуючи англійську мову як засіб комунікації [16].

В процесі виконання проєктів учні стикаються з завданнями, що вимагають пошуку та обробки інформації, аналізу матеріалів, написання звітів або статей, а також підготовки презентацій. Цей підхід забезпечує інтеграцію всіх чотирьох основних мовних навичок: читання, письма, аудіювання та говоріння. Наприклад, під час підготовки проєкту учні можуть спочатку шукати інформацію англійською мовою (читання), потім обговорювати її з однокласниками або викладачем (говоріння), після цього писати звіт чи статтю (письмо), а в завершенні - презентувати свої результати перед аудиторією (аудіювання та говоріння).

Проєктно-орієнтоване навчання також дозволяє учням самостійно обирати теми, які їх цікавлять, що підвищує їхню мотивацію до вивчення мови. Коли учні займаються дослідженням тем, які їм цікаві або пов'язані з їхніми майбутніми професійними планами, вони більше зацікавлені у глибокому вивченні матеріалу, що підвищує ефективність навчання. Крім того, виконуючи реальні завдання, учні бачать практичну цінність своїх знань, що стимулює їх використовувати англійську мову не лише під час занять, але й у повсякденному житті.

Окрім того, проєктно-орієнтоване навчання сприяє розвитку критичного мислення, оскільки учні мають не лише зібрати інформацію, але й оцінити її, зробити висновки та представити результати своєї роботи в зрозумілій та чіткій формі. Це робить процес навчання більш змістовним і різноманітним, адже кожен проєкт є унікальним і відображає індивідуальні інтереси та здібності учнів. Таким чином, проєктно-орієнтоване навчання забезпечує активне залучення учнів до навчального процесу та сприяє глибшому засвоєнню англійської мови через практичне застосування [22].

Інтеграція технологій є одним із ключових підходів до використання інтерактивних методів у навчанні англійської мови. Сучасні онлайн-платформи, мобільні додатки, відео та інтерактивні вправи надають учням унікальну можливість практикувати мову у зручній для них час і темп. Це забезпечує гнучкість у навчанні та дозволяє учням самостійно регулювати свій навчальний процес, що є важливим чинником для ефективного засвоєння матеріалу [5].

Онлайн-платформи, такі як Duolingo, Quizlet та Kahoot, пропонують інтерактивні вправи, які залучають учнів у гру та змагання, заохочуючи їх до активного навчання. Ці ресурси забезпечують різноманітні формати навчання, такі як вікторини, ігри на запам'ятовування слів і мовні виклики, що робить процес навчання більш цікавим і захопливим. Крім того, інтерактивні вправи на таких платформах часто включають зворотний зв'язок, що дозволяє учням усвідомлювати свої помилки та вдосконалювати мовленнєві навички.

Використання відео також відіграє важливу роль у інтеграції технологій. Учні можуть дивитися навчальні ролики, які пояснюють граматичні правила, демонструють живе спілкування або показують культурні особливості англomовних країн. Це не лише підвищує їхню мотивацію, але й забезпечує контекст для використання нових слів і фраз у практиці.

Мобільні додатки, такі як HelloTalk або Tandem, дозволяють учням спілкуватися з носіями мови, що сприяє розвитку їхніх комунікативних навичок у реальних умовах. Такі програми часто включають функції обміну повідомленнями, відеочатів та голосових дзвінків, що створює можливості для інтерактивної практики англійської мови.

Участь у міжнародних онлайн-дискусіях або форумах є ще одним способом інтеграції технологій. Ці платформи надають учням можливість спілкуватися з людьми з різних країн, застосовуючи англійську в реальних ситуаціях. Дискусії на актуальні теми стимулюють розвиток критичного мислення та допомагають учням навчитися аргументувати свої думки, слухати інших і вести діалоги [17].

Отже, інтеграція технологій у навчання англійської мови не лише робить навчальний процес більш інтерактивним і доступним, але й сприяє розвитку важливих навичок, які учні зможуть використовувати в реальному житті. Це підхід, що стимулює самостійність, креативність та ефективність навчання. Інтерактивні методи у навчанні англійської мови спрямовані на розвиток комунікативних навичок, критичного мислення та активного залучення учнів у процес навчання. Вони допомагають створити реальні комунікативні ситуації, що стимулюють учнів до активного використання мови, роблячи процес навчання цікавим, ефективним та динамічним.

1.4. Аналіз ефективності інтерактивних методів у педагогічній практиці.

Ефективність інтерактивних методів у педагогічній практиці широко визнана завдяки їх здатності залучати учнів до активного навчання та сприяти розвитку ключових навичок, таких як критичне мислення, комунікація, співпраця та вирішення проблем. Аналіз результатів застосування інтерактивних методів у різних освітніх закладах демонструє, що ці підходи сприяють підвищенню рівня розуміння та засвоєння матеріалу учнями, зменшенню їхньої пасивності у навчальному процесі, а також покращують міжособистісні відносини між учнями та вчителями [23].

Одним із головних факторів ефективності інтерактивних методів є активна участь учнів у навчальному процесі. На відміну від традиційних методів, де вчитель відіграє центральну роль, інтерактивні методи передбачають співпрацю, де кожен учень є активним учасником процесу. Це дозволяє учням краще зрозуміти матеріал через обговорення, спільне розв'язання проблем та взаємодію один з одним. Дослідження показують, що активне обговорення і спільна робота допомагають учням більш ефективно запам'ятовувати та засвоювати нові знання, оскільки вони не просто отримують інформацію, а й аналізують її та застосовують на практиці [21].

Інтерактивні методи також позитивно впливають на мотивацію учнів. Використання таких технік, як рольові ігри, ділові симуляції та групові проекти, дозволяє створити ситуації, де навчання стає цікавим та пов'язаним з реальними життєвими викликами. Це збільшує мотивацію учнів до навчання, оскільки вони відчують, що отримані знання можуть бути корисними у повсякденному житті та майбутній професійній діяльності. Крім того, такі методи сприяють розвитку навичок самостійного мислення та впевненості у собі, оскільки учні відчують відповідальність за результат своєї роботи в групі або проекті.

Важливим аспектом ефективності інтерактивних методів є розвиток комунікативних і соціальних навичок учнів. Оскільки більшість інтерактивних технік передбачають співпрацю у групах або парах, учні вчаться працювати в

команді, висловлювати свої думки та активно слухати інших. Це не лише підвищує їхню успішність у навчанні, а й допомагає розвивати соціальні навички, важливі для майбутньої професійної діяльності.

У науково-методичній літературі відсутня чітка класифікація інтерактивних підходів, тому ми спираємося на умовну класифікацію, розроблену на основі форм навчання, в яких використовуються інтерактивні технології. Цю класифікацію запропоновано в науково-методичному посібнику «Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання» [2].

Методисти О.І. Пометун та Л.В. Пироженко [37,39] пропонують таку класифікацію інтерактивних підходів, ґрунтуючись на меті та організації навчальної діяльності. Вони виділяють чотири основні групи:

1. Інтерактивні технології кооперативного навчання: робота в парах, ротаційні трійки, карусель, робота в малих групах.

2. Технології колективного групового навчання: методи «мікрофон», «навчаючи — учись» (кожен учить кожного), «броунівський рух», ажурна пилка («мозаїка», «Jigsaw»), аналіз ситуації (case-method), мозковий штурм (brainstorming).

3. Технології ситуативного моделювання або ігрові технології: рольові ігри, драматизація.

4. Опрацювання дискусійних питань: дискусія, метод Press.

Ця класифікація охоплює різні аспекти організації інтерактивного навчання, що дозволяє ефективно застосовувати ці підходи залежно від конкретної мети та умов навчального процесу.

Деякі вчителі та методисти у своїх заняттях з іноземної мови застосовують роботу в парах, де учні навчаються ставити одне одному запитання та відповідати на них. Для викладача надзвичайно важливо створити умови для справжнього ситуативного спілкування, коли учні дійсно хочуть щось висловити, поділитися своїм життєвим досвідом або власними поглядами.

Одним із варіантів кооперативного навчання є метод «карусель». Цей підхід ефективний для одночасного залучення всіх учасників до активної роботи з

різними партнерами, а також для обговорення дискусійних питань. Технологія «акваріум» полягає в тому, що кілька учнів розігрують ситуацію в колі, а інші спостерігають та аналізують. Це форма діалогу, що пропонує обговорити певну проблему [9].

Технологія «мікрофон» є різновидом загально-групового обговорення, яка дозволяє кожному швидко висловлюватися по черзі, відповідаючи на запитання або висловлюючи свою думку. Особливо цікавою є рольова гра, яка імітує реальні ситуації, надаючи учасникам певні ролі і можливість діяти «наче насправді». Метод «Press» може використовуватися на різних рівнях мовленнєвої компетенції для освоєння лексичних кліше. Дискусія, в свою чергу, потребує вже досить високого рівня володіння іноземною мовою .

Зазначені форми навчання є ефективними лише тоді, коли на заняттях обговорюються загальні проблеми, про які учні вже мають первинні уявлення. Темі для обговорення не повинні бути закритими чи надто специфічними; важливо, щоб вони дозволяли переходити від індивідуальних питань до взаємозв'язків у суспільстві та культурі [13].

Отже, підвищення ефективності навчання безпосередньо залежить від застосування різноманітних сучасних інтерактивних методів, які обираються відповідно до навчальних цілей, мовного матеріалу, вікових та індивідуальних особливостей учнів, їх рівня мовної підготовки та етапів навчального процесу. Важливою є також активізація навчально-пізнавальної діяльності учнів.

У процесі інтерактивного навчання учні набувають навичок критичного мислення, вирішення складних проблем на основі аналізу умов та інформації, оцінки альтернативних думок, прийняття обґрунтованих рішень, участі в дискусіях і спілкування з іншими. Для цього на заняттях організують індивідуальну, парну та групову роботу, використовують дослідницькі проєкти, рольові ігри, працюють із документами та різними джерелами інформації, а також залучають творчі завдання.

Проте інтерактивні методи мають і певні виклики у практичній реалізації. Вони вимагають від викладача високого рівня підготовки та планування, щоб організувати роботу класу і забезпечити максимальну участь усіх учнів. Крім того,

ці методи можуть бути менш ефективними для учнів, які мають труднощі з комунікацією або соціальною взаємодією, тому важливо адаптувати підходи відповідно до індивідуальних потреб учнів [4].

Загалом, аналіз ефективності інтерактивних методів показує, що вони значно покращують навчальні результати учнів, підвищують їхню мотивацію до навчання та сприяють розвитку ключових компетенцій. Впровадження таких методів у педагогічну практику дозволяє створити більш гнучкий і орієнтований на учня навчальний процес, що відповідає сучасним викликам освіти.

Висновки до розділу I.

У першому розділі роботи було проаналізовано теоретичні аспекти інтеграції інтерактивних методів навчання на уроках англійської мови в середній школі. Результати цього аналізу підтверджують, що інтерактивні методи є не лише інструментом, але й стратегічним підходом для забезпечення активної участі учнів у навчальному процесі. Види інтерактивних методів, такі як рольові ігри, дискусії, та проєктні роботи, дозволяють учням зануритися в матеріал, що в свою чергу сприяє глибшому засвоєнню знань. Це підтверджує важливість залучення учнів у навчання, оскільки саме активна участь сприяє розвитку не тільки знань, але й комунікативних навичок та критичного мислення.

Дослідження психолого-педагогічних основ залученості учнів у навчання показало, що мотивація, позитивна атмосфера та підтримка з боку викладача є ключовими чинниками для створення ефективного навчального середовища. Учні, які відчують підтримку та зацікавленість з боку вчителя, більше схильні до активного навчання. Інтерактивні методи, що акцентують увагу на співпраці та діалозі, дозволяють учням активно залучатися до навчального процесу, що позитивно впливає на їхню впевненість у власних силах та бажання вчитися. Завдяки таким методам учні не лише отримують нові знання, але й формують соціальні зв'язки та навички роботи в команді.

Вивчення різних підходів до використання інтерактивних методів у навчанні англійської мови виявило, що комунікативний підхід, проєктно-орієнтоване навчання та використання сучасних технологій дозволяють зробити процес навчання більш цікавим і ефективним. Ці підходи стимулюють учнів до самостійної роботи, що є важливим елементом формування їхньої автономії в навчанні. Використання сучасних технологій, таких як онлайн-платформи та інтерактивні додатки, підвищує зацікавленість учнів та забезпечує доступ до різноманітних навчальних ресурсів.

Аналіз ефективності інтерактивних методів у педагогічній практиці засвідчив їх позитивний вплив на навчальні результати, мотивацію та соціальні навички учнів. Вчителі, які впроваджують ці методи, зазначають, що учні стають більш активними, критично мислячими і зацікавленими в процесі навчання. Незважаючи на певні виклики, пов'язані з впровадженням інтерактивних методів, такі як необхідність підготовки та адаптації матеріалів, результати показують їхню дієвість у створенні активного, орієнтованого на учня навчального середовища.

Отже, інтерактивні методи навчання є необхідною складовою сучасного освітнього процесу, що сприяє підвищенню якості освіти та розвитку учнів. Вони дозволяють створити навчальне середовище, в якому учні можуть реалізувати свій потенціал, розвивати критичне мислення і соціальні навички. Впровадження інтерактивних підходів у навчання англійської мови в середніх школах є актуальним завданням, яке потребує подальшого дослідження та активної інтеграції в педагогічну практику.

РОЗДІЛ II.

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЗАЛУЧЕНОСТІ ТА УСПІШНОСТІ УЧНІВ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У СЕРЕДНІЙ ШКОЛІ

2.1. Особливості формування залученості учнів на уроках англійської мови за допомогою інтерактивних методів.

Кредо інтерактивного навчання можна сформулювати так [20]:

- Те, що я чую, швидко забувається;
- Те, що я бачу, залишається в пам'яті частково;
- Те, що я чую, бачу й обговорюю, стає зрозумілим;
- Те, що я чую, бачу, обговорюю й роблю, перетворюється на знання і навички;
- Коли я передаю знання іншим, я стаю справжнім майстром.

Структура інтерактивного уроку:

1. Мотивація – спрямована на привернення уваги учнів до теми та виклик інтересу до проблеми.

2. Оголошення теми та очікуваних результатів – забезпечення розуміння учнями, чого саме вони мають досягти та які завдання перед ними ставить учитель.

3. Надання інформації – надання достатнього обсягу інформації, необхідної для виконання практичних завдань.

4. Інтерактивна вправа – основна частина уроку, націлена на засвоєння матеріалу та досягнення поставлених результатів [24].

5. Підсумки (рефлексія) – аналіз та оцінювання результатів заняття.

На кожному етапі можна застосовувати різноманітні інтерактивні методи та вправи, що сприяють активному залученню учнів у навчальний процес.

Існує багато інтерактивних технологій, які можна застосовувати в навчальному процесі.

1. Акваріум. Це метод кооперативного навчання, який передбачає роботу в малих групах, що допомагає розвивати навички комунікації, дискусії та аргументації. Метод підходить для учнів, які вже володіють базовими навичками роботи в команді [22]. Організація:

- Учні об'єднуються в групи по 4–6 осіб та ознайомлюються із завданням;
- Одна група розміщується в центрі класу, відділяючись від решти певною відстанню для наочності;
- Група в центрі отримує завдання, яке передбачає:
 - прочитати завдання вголос,
 - обговорити його та знайти спільне рішення за 3–5 хвилин;
- Тим часом решта класу знайомиться із завданням і правилами дискусії. Учні з зовнішнього кола слухають обговорення, не втручаючись;
- Після обговорення в центр виходить інша група та обговорює наступну ситуацію.

2. Коло ідей. Цей метод спрямований на залучення всіх учнів до обговорення проблемного питання [45]. Етапи:

- Учитель ставить дискусійне питання і пропонує групам його обговорити;
- Після завершення обговорення кожна група представляє лише один аспект питання;
- Групи висловлюються по черзі, поки не буде озвучено всі варіанти;
- На дошці складається список ідей, які висловили учні, після чого робиться узагальнення та підводяться підсумки.

Ці інтерактивні техніки сприяють активному залученню учнів до навчання та розвитку вміння працювати в команді.

3. Метод "Два — чотири — всі разом"

Цей підхід спрямований на розвиток навичок групового спілкування, вміння аргументувати власну думку та вести конструктивну дискусію. Організація роботи відбувається таким чином [11]:

- Учитель ставить запитання або пропонує ситуацію для обговорення, даючи учням одну-дві хвилини для продумування власних відповідей;
- Далі учні об'єднуються в пари для обговорення ідей та досягнення згоди. Пара повинна спільно дійти до консенсусу щодо відповіді або рішення;
- Потім пари об'єднуються в четвірки для обговорення отриманих рішень і вироблення спільного висновку;
- За потреби четвірки можуть об'єднуватися у більші групи, або клас переходить до загального обговорення.

4. Метод "Мозковий штурм" [17]

Це техніка для швидкого генерування ідей з розв'язання проблем. Процес організовується так:

- Вступ: учитель формулює проблему, визначає завдання і дає обмежений час для висловлення ідей;
- Ідеї записуються на дошці, де кожен учасник може бачити результати обговорення;
- Далі учні обґрунтовують свої ідеї, а вся група обговорює їхню доцільність та оригінальність, обираючи найкращу ідею;
- На завершення відбувається обґрунтування обраного рішення і підбиття підсумків заняття.

Ці методи допомагають учням навчитися слухати, обговорювати і приймати колективні рішення.

5. Метод "Прес". Цей метод ефективний для роботи з суперечливими питаннями, коли потрібно чітко аргументувати свою позицію та переконати інших. Алгоритм для виступу включає такі етапи:

- Позиція: "Я вважаю, що..." – формулювання власної думки та пояснення точки зору;
- Обґрунтування: "Тому що..." – наведення причини й аргументів на підтримку своєї позиції;

- Приклад: "...наприклад..." – надання конкретних фактів чи прикладів, що підтверджують думку;
- Висновок: "Отже, я вважаю, що..." – підсумок, що узагальнює основну позицію [24].

6. Метод "Мікрофон"

Цей метод дає кожному можливість висловити власну думку. Основні правила:

- Висловлюється лише той, у кого "символічний мікрофон";
- Висловлювання не оцінюються та не коментуються іншими;
- Під час виступу заборонено перебивати або перепитувати.

7. Метод "Навчаючи — учусь". Цей прийом допомагає учням передавати знання один одному. Учням роздають аркуші з інформацією, яку вони вивчають і передають своєму партнеру, отримуючи натомість іншу інформацію. Після обміну кожен представник від пари чи групи розповідає класу, що дізнався від іншого.

Ці методи сприяють розвитку комунікативних навичок, вміння аргументувати та ефективно ділитися знаннями [25].

8. Метод "Карусель"

Це форма кооперативного навчання, що залучає всіх учасників у активну роботу зі змінними партнерами для обговорення різних питань. Метод використовується:

- для обговорення актуальних проблем із протилежних точок зору;
- для збирання інформації з певної теми;
- для швидкої перевірки знань, наприклад, термінів;
- для розвитку вміння аргументувати власну позицію.

9. Метод "Ажурна пилка"

Ця технологія створює умови для спільного засвоєння великого обсягу інформації за короткий час. Вона може замінити лекцію, якщо потрібно швидко донести базові знання або доповнити основний урок.

Метод заохочує учнів допомагати один одному у навчанні шляхом взаємного викладу інформації [21].

Для підготовки уроку вчитель збирає матеріали, що охоплюють тему, і створює індивідуальні пакети для кожного учня (тексти з підручників, статті, газетні вирізки тощо), щоб учні могли вивчати інформацію разом.

Ці методи сприяють ефективному навчанню через активну участь та обмін знаннями.

Підготуйте картки з кольоровими позначками, щоб визначити завдання для кожної групи. Кожен учень буде належати до двох груп — «домашньої» та «експертної». Спершу об'єднайте учнів у «домашні» групи (1, 2, 3 тощо), а потім створіть «експертні» групи за кольоровими позначками, які попередньо роздає вчитель. Важливо, щоб у «домашній» групі учні мали позначки різних кольорів, а в кожній «експертній» групі – однакові.

Розділіть учнів у «домашні» групи по 3-5 осіб залежно від загальної кількості. Кожен учень має знати членів своєї «домашньої» групи, оскільки з ними він працюватиме пізніше. Дайте кожній домашній групі окрему частину матеріалу для опрацювання; їхнє завдання – засвоїти інформацію настільки добре, щоб зуміти передати її іншим [43].

Після завершення роботи у «домашніх» групах учні переходять до своїх «кольорових» груп, де стають експертами з окремої частини матеріалу. Наприклад, зберіть усіх із червоними позначками біля дошки, а з синіми – у холі. У кожній експертній групі має бути хоча б один представник від кожної «домашньої» групи [16].

Завдання експертної групи – обговорити всі представлені частини матеріалу, провести експертний аналіз та узагальнити інформацію за визначений час (іноді на це потрібно весь урок, якщо матеріал об'ємний).

Після завершення роботи в «експертних» групах учні повертаються до своїх «домашніх» груп і діляться новою інформацією, яку дізналися від експертів. Наприклад, усі учні під номером 1 збираються перед класом. У

«домашній» групі кожен має передати отримані знання іншим, щоб узагальнити та скорегувати матеріал в цілому.

10. Ток-шоу. Цей метод стимулює розвиток навичок публічного виступу серед учнів. Послідовність дій включає:

- Оголошення теми обговорення;
- Надання слова окремим учням, які готувалися до дискусії;
- Можливість для глядачів поставити питання виступаючим (питання та відповіді повинні бути лаконічними й точними).

11. Дискусія. Це спільне обговорення, під час якого учасники обмінюються думками та ідеями з конкретного питання. Правила проведення дискусії:

1. Залишатися в межах теми;
2. Уникати образливих коментарів і оцінок; поважати погляди інших і намагатися зрозуміти їхню точку зору;
3. Чітко формулювати свої думки й контролювати емоції;
4. Шукати істину, а не прагнути перемоги в суперечці;
5. Вміти визнавати помилки та досягати спільної думки.

12. Журналісти

Клас ділиться на команди по 4–5 осіб, які представляють різні відомі видання або телепрограми. Кожна команда створює короткий нарис на задану тему у стилі свого видання. Для інтересу можна запропонувати учням виконати завдання з позиції спортивного коментатора, ведучого політичної програми, лікаря з медичного шоу, редактора гумористичного журналу, ведучого передачі про тварин, або ж як учасників відомих телепроектів [35].

13. Кольорова стрічка. Учнівські групи отримують кольорові картки, на звороті яких записані слова-відповіді на запитання, задані вчителем. Деякі з карток містять неправильні відповіді. Після прочитання питання учні мають вибрати правильні відповіді, з'єднуючи їх шпильками у ланцюжок. Виходить різнокольоровий ланцюг, і вчитель може підібрати питання так, щоб всі команди мали однаково забарвлені ланцюжки.

14. Рольова гра. Рольова гра вимагає від учнів уявити себе чи іншу людину в конкретній ситуації, діючи відповідно до передбачуваної поведінки цієї ролі. Таким чином, учень стає частиною соціального середовища, де може експериментувати з власною поведінкою. Учасники отримують ролі, які вони мають зіграти, що допомагає у розвитку навичок взаємодії.

Інтерактивні методи навчання, особливо корисні для вивчення іноземної мови, роблять навчання цікавим і сприяють формуванню вміння висловлювати думки, поважати альтернативні погляди, знаходити компроміси, взаємодіяти в команді, моделювати соціальні ситуації та збагачувати досвід учнів. Вони також підтримують розвиток навичок самостійної творчої роботи й створюють умови для професійного розвитку вчителя. Для досягнення результатів інтерактивні методи потрібно використовувати регулярно, починаючи з найпростіших технік [33].

На нашу думку, інтерактивні технології є корисними та доцільними, адже вони допомагають учням здобувати інформацію, роблять уроки цікавими й нестандартними, перетворюючи навчання на динамічний процес.

2.2. Комплекс інтерактивних методів для підвищення успішності учнів на уроках англійської мови.

Мета подальшого аналізу полягає в розробці системи навчальних занять, що включають завдання, спрямовані на підвищення успішності учнів на уроках англійської мови [40].

Очікувані результати навчання:

1. Учні набудуть знання про структуру англійської мови та оволодіють навичками мовленнєвого спілкування;

2. Учні розвиватимуть комунікативні вміння в усній та письмовій формах, навчатися встановлювати й підтримувати контакт із співрозмовником, запитувати та передавати інформацію різного обсягу й характеру. Вони зможуть логічно і послідовно висловлювати свої думки, адекватно реагувати на висловлювання партнера, а також використовувати різні стратегії для вилучення інформації зі звучних і письмових текстів та її інтерпретації;

3. У процесі уроків учні подолають замкнутість, невпевненість у собі, соціальну ізоляцію, страх висловлювати свої думки, а також етноцентризм, агресивність, нерішучість і байдужість до навчального процесу.

Одним із ключових елементів методичного інструментарію для підвищення успішності учнів на уроках англійської мови є навчально-методичний комплекс (НМК) [22].

Кожен педагог-експериментатор, враховуючи індивідуальні особливості та можливості учнів, має можливість творчо підходити до процесу навчання, проявляючи креативність у рамках НМК, дотримуючись його основних принципів.

У світі існують спеціалізовані навчально-методичні комплекси з англійської мови, які складаються не лише з підручників, але й включають посібники для вчителів, робочі зошити, аудіоматеріали для роботи в класі та вдома, а також роздаткові матеріали.

Розроблений комплекс містить набір вправ, спрямованих на підвищення успішності учнів 6 і 7 класів на уроках англійської мови. Основою для виділення груп у межах комплексу стали два види мовленнєвої діяльності: діалогічна та монологічна, а також тематичний принцип організації матеріалу [18,19] .

Для створення комплексу інтерактивних вправ, що сприятимуть формуванню комунікативних вмінь і навичок у 6 класі, було взято за основу тематичне планування з підручника «English» 6 класу під редакцією О.Д. Карп'юк [18].

Таблиця 2.2.1

Комплекс інтерактивних вправ для підвищення успішності учнів на уроках англійської мови у 6 класі

Тема уроку згідно з підручником	Інтерактивні завдання	
	Діалогічна взаємодія	Монологічне висловлювання
Talking about an adventure holiday	Перегляд та обговорення відео про подорож	Сніжний ком

Would you like to feel the spirit of adventure?	Навчальна дискусія	
Talking about the great explorers of the world	Робота в групах	Проект
Let's visit the adventure club	Техніка «Мозковий штурм»	

Таблиця 2.2.2

**Комплекс інтерактивних вправ для підвищення успішності учнів
на уроках англійської мови у 7 класі**

Тема уроку	Інтерактивні завдання	
	Діалогічна взаємодія	Монологічне висловлювання
Sport is fun	Рольова гра	
Why people do sport	Кластер	
Sport in my life	-	Проект
Keeping fit	Акваріум	
How to keep fit?	«Мозковий штурм»	
Health is about wealth	Робота по групах	

Комплекс вправ для 7 класу був розроблений відповідно до тем підручника «English» 7 класу під редакцією О.Д. Карп'юк [19]. У рамках педагогічної практики та навчальної програми 6 класу для проведення інтерактивних вправ було обрано шість тем: «Talking about an adventure holiday», «Talking about the great explorers of the world», «Let's visit the adventure club», «What popular sports in Britain and Ukraine do you know?», та «Sport in our life». В рамках зазначених тем використовувалися такі формати, як «снігова куля», перегляд та обговорення відеоматеріалів, навчальний проект, дискусія, групова робота та «мозковий штурм». Інтерактивні вправи підбиралися з урахуванням інтересів та можливостей учнів [19].

На основі вказаного принципу був створений комплекс інтерактивних вправ для підвищення успішності учнів на уроках англійської мови для 7 класу. У рамках тем, що вивчаються, таких як «Sport is fun», «Why people do sport?», «Sport in my life», «Keeping fit», «How to keep fit?», та «Health is about wealth», були розроблені та проведені такі вправи, як рольова гра, кластер, проєкт, акваріум, «мозковий штурм» та групова робота [34].

Пропонований комплекс може бути використаний під час уроків англійської мови на середньому етапі навчання. Час, відведений на виконання кожної вправи, не повинен перевищувати значної частини уроку; в середньому на кожну вправу відводиться до 20 хвилин.

Для ефективної реалізації комплексу вправ необхідно дотримуватись певних умов, які забезпечують продуктивність роботи на уроці:

1. Активна участь учнів. Усі учні повинні бути активно залучені до навчального процесу;

2. Групова та командна робота. Формати роботи в групах і командах мають ґрунтуватися на врахуванні думок усіх учасників. Індивідуальні виступи учнів повинні спонукати інших до участі в обговоренні в ролі слухачів;

3. Роль учителя. Учитель виступає як організатор, що забезпечує проведення інтерактивних вправ для розвитку комунікативних навичок. Він має чітко проголосити всі організаційні моменти, щоб учні знали, чого очікувати від виконання завдання [19];

4. Психологічна підготовка. Важливо подбати про психологічну готовність учнів до інтерактивних вправ. Не всі учні готові розпочати урок з активних дій та взаємодії. Рекомендується почати заняття з розминки, щоб активізувати пізнавальну діяльність.

5. Невелика кількість учнів. Важливим аспектом є обмежена кількість учнів у групі, що дає можливість кожному висловити свою думку.

6. Організація простору. Класна кімната повинна бути організована так, щоб учні мали можливість взаємодіяти між собою під час виконання вправ [34].

7. Повага до думки інших. Під час інтерактивних вправ учні мають дотримуватись поваги до думок однокласників, а також дотримуватись норм етикету і пристойності.

Дотримання зазначених вимог забезпечує ефективність інтерактивних вправ, спрямованих на підвищення успішності учнів у вивченні англійської мови. Максимальний інтерес у школярів викликають комунікативні завдання, пов'язані з іншомовним спілкуванням. Учні легше запам'ятовують нові слова, коли мають можливість вживати їх у власному мовленні [34]. Розмовні завдання, що створюються для комунікації між учнями під час уроків англійської, становлять основу вивчення нових слів, фраз і виразів.

Результати показують, що комунікативні методи є одними з найулюбленіших видів діяльності серед учнів. Після проведення уроків було організовано бесіду з учнями, під час якої вони поділилися своїми емоціями після вивчення теми, враженнями від уроків та оцінками своїх успіхів у вивченні англійської мови. Більшість учнів активно і зацікавлено бере участь у заняттях, що свідчить про їхнє позитивне ставлення до предмета. Для з'ясування їхнього ставлення до англійської мови учням були запропоновані анкети [41].

Таблиця 2.2.3

Анкета щодо визначення ставлення учнів до англійської мови

Запитання	Відповіді учнів (%)
1. Які предмети ти любиш вивчати, а які не дуже?	79% (віддали перевагу англійській мові)
2. Які завдання на занятті тобі до вподоби?	78% (обрали комунікативні завдання)
3. Які форми діяльності на уроці тобі цікаві?	85% (віддали перевагу комунікативним іграм)
4. Після яких вправ найкраще запам'ятовуються нові слова?	94% (віддали перевагу вправам на діалогічне мовлення)

Отже, можна стверджувати, що використання комунікативних вправ і завдань на уроках англійської мови в середніх класах має позитивний вплив, оскільки формування комунікативних навичок є одним із ключових завдань для підвищення успішності учнів. У результаті учні демонструють емоційний підйом, позитивний настрій і сильне бажання вивчати англійську мову.

2.3. Розробка та впровадження інтерактивних занять для підвищення залученості та успішності учнів (плани-конспекти уроків за темами: “Food”, “Ukraine” для 7-го класу.

Розробка та впровадження інтерактивних занять для підвищення залученості та успішності учнів є важливим елементом сучасної освітньої практики, спрямованої на вдосконалення навчального процесу. Інтерактивні заняття дозволяють активізувати комунікативні, соціальні та пізнавальні навички учнів, підвищуючи їх інтерес до навчання та сприяючи кращому засвоєнню матеріалу. Завдяки методам, які включають командну роботу, рольові ігри, дискусії та проекти, учні мають можливість поглиблювати знання через взаємодію та обмін досвідом. Це забезпечує індивідуальний підхід до кожного учня, стимулює критичне мислення та навчає працювати у команді, що є важливими навичками для життя [34].

План-конспект уроку на тему “Food” для 7-го класу [18,19]

Тема уроку: Food (Їжа)

Клас: 7

Тривалість уроку: 45 хвилин

Мета уроку:

- Ознайомити учнів з новою лексикою на тему їжі;
- Практикувати навички говоріння, обговорюючи улюблені страви та звичні прийоми їжі;
- Розвивати навички аудіювання та читання, обговорюючи тему "їжа".

Матеріали:

- Картки з зображеннями продуктів харчування;
- Аудіозапис або коротке відео про традиційні страви;
- Робочі листки для вправ на лексику та говоріння;
- Презентація або плакати зі зразками діалогів.

Структура уроку:

1. Привітання та введення в тему (5 хвилин)

Привітайте учнів та запитайте, що вони їли сьогодні на сніданок.

Використовуйте фрази, наприклад: "What did you have for breakfast today?"

Учні обмірковують, як описувати їжу англійською.

2. Введення нової лексики (10 хвилин)

- Покажіть учням картки з різними продуктами (овочі, фрукти, основні страви, десерти, напої);
- Назвіть кожен продукт та попросіть учнів повторювати за вами для покращення вимови;
- Роздайте робочі листки з картинками та словами, щоб учні могли поєднати нову лексику з візуальними образами;
- Додаткова активність: Гра "Match the Food": Учні по черзі вибирають картки і називають продукт. Інші повинні знайти відповідний переклад або опис.

3. Аудіювання: Відео або аудіо про їжу (8 хвилин)

- Запустіть коротке відео або аудіозапис про традиційні страви в англomовних країнах (наприклад, британський сніданок, обід в США тощо);
- Дайте учням завдання: записати всі слова, що стосуються їжі, які вони почують;
- Після прослуховування запитайте: "What food did you hear?" та обговоріть відповіді.

4. Розвиток навичок говоріння: Інтерв'ю в парах (10 хвилин):

- Поділіть учнів на пари та роздайте їм діалоги-зразки.

Наприклад: "What's your favorite food?" "Do you like trying new dishes?"

"What do you usually eat for lunch?";

- Запропонуйте учням обмінятися інформацією про улюблені страви, використовуючи нову лексику;

- Додаткова активність: Попросіть деякі пари представити свої діалоги перед класом.

5. Читання та розуміння прочитаного (5 хвилин)

- Роздайте короткий текст про типове харчування родини з Великобританії;
- Попросіть учнів прочитати текст і відповісти на питання щодо вмісту їжі та структури прийомів їжі в тексті.

- Приклади питань: "What do they eat for breakfast?" "What is their favorite dinner meal?"

6. Закріплення знань. Гра "Guess the Food" (5 хвилин)

Учні по черзі описують продукт, не називаючи його прямо, а решта класу повинні відгадати, про що йде мова.

Приклад: "It's yellow and long. Monkeys like it." (Відповідь: банан)

7. Підсумок уроку та домашнє завдання (2 хвилини)

Коротке повторення основних моментів уроку та ключових слів. Запитайте, що було новим та цікавим.

Домашнє завдання: Написати короткий абзац про улюблену сімейну вечерю, використовуючи нову лексику. Учні можуть додати кілька речень про улюблені страви кожного члена сім'ї.

Для перевірки знань учнів за темою "Food" можна виконати наступні тести. Тести охоплюють лексику, розуміння прочитаного, навички слухання та сприйняття, а також допомагають закріпити новий матеріал.

1. Vocabulary Matching Test

Інструкція: З'єднайте слова з їхніми визначеннями.

Column A (Food)	Column B (Definition)
1. Breakfast	a. Food that is eaten in the evening
2. Dessert	b. The first meal of the day
3. Lunch	c. A sweet dish, often eaten after a meal

Column A (Food)	Column B (Definition)
4. Dinner	d. Food that is eaten in the afternoon
5. Beverage	e. A drink, such as water, juice, or soda

Правильні відповіді: 1 - b, 2 - c, 3 - d, 4 - a, 5 – e

2. Multiple Choice Test (Listening Comprehension)

Інструкція: Прослухайте аудіозапис (або вчитель читає текст про традиційний сніданок в Англії) і виберіть правильну відповідь.

1. What is usually included in a traditional English breakfast?

- a) Pancakes, syrup, and coffee
- b) Eggs, bacon, and toast
- c) Pizza and juice
- d) Salad and tea

Правильна відповідь: b

2. What drink is often served with an English breakfast?

- a) Water
- b) Juice
- c) Tea
- d) Milk

Правильна відповідь: c

3. True or False Test

Інструкція: Прочитайте речення і вкажіть, чи є вони правдивими чи хибними.

1. Dinner is usually eaten in the morning.

- True / False

2. Dessert is a type of meal often eaten at the end of lunch or dinner.

- True / False

3. Vegetables, fruits, and water are examples of healthy foods.

- True / False

4. People usually have pizza for breakfast.

- True / False

Правильні відповіді: 1 - False, 2 - True, 3 - True, 4 - False

4. Fill-in-the-Blanks (Vocabulary Usage)

Інструкція: Заповніть пропуски відповідними словами з варіантів.

Words to use: dinner, breakfast, juice, sandwich, dessert

1. I always drink orange _____ in the morning.
2. We usually have _____ around 6 pm.
3. A common lunch item is a _____ with ham and cheese.
4. _____ is often sweet and eaten after a meal.
5. _____ is the first meal of the day.

Правильні відповіді:

1 - juice, 2 - dinner, 3 - sandwich, 4 - dessert, 5 - breakfast

5. Short Answer Test (Speaking Practice)

Інструкція: Відповідайте на запитання одним або кількома реченнями.

1. What is your favorite meal of the day and why?
2. Name three types of food you like to eat for breakfast.
3. Describe a dish that you enjoy eating for lunch.
4. What do you usually drink with dinner?

6. Reading Comprehension Test

Інструкція: Прочитайте текст і відповідайте на запитання.

Текст:

"Tom's favorite meal is lunch. He usually has a sandwich with ham, cheese, and lettuce. For a drink, he likes orange juice or sometimes water. After lunch, he often has a small dessert, like a cookie or a piece of cake."

Запитання:

1. What does Tom usually eat for lunch?
 - Відповідь: Sandwich with ham, cheese, and lettuce.
2. What are two drinks Tom likes with his lunch?
 - Відповідь: Orange juice or water.
3. What does he sometimes eat after lunch?
 - Відповідь: A small dessert, like a cookie or a piece of cake.

План-конспект уроку за темою "Ukraine" для 7-го класу

Тема уроку: "Ukraine"

Клас: 7

Тривалість: 45 хвилин

Мета уроку:

1. Освітня: Ознайомити учнів з основною інформацією про Україну (географічне положення, столиця, визначні місця, культура).
2. Розвивальна: Розвивати навички аудіювання, читання, говоріння та письма.
3. Виховна: Формувати повагу до рідної країни, гордість за її культурні та історичні надбання.

Обладнання та матеріали:

- Карта України;
- Фотографії визначних місць та пам'яток України;
- Презентація або коротке відео про Україну;
- Робочі аркуші та картки зі словами та виразами на тему;
- Аудіозапис (короткий текст про Україну для прослуховування)

Хід уроку:

I. Організаційний момент (2 хвилини);

1. Вітання учнів;

2. Перевірка готовності до уроку;

II. Актуалізація знань та мотивація (5 хвилин).

1. Вступна бесіда. Запитати учнів: "Що ви знаєте про Україну?", "Які міста та місця в Україні ви відвідали або хотіли б відвідати?";

2. Мотивація. Пояснити, чому важливо знати про свою країну, її культуру та традиції;

III. Основна частина уроку (30 хвилин)

1. Введення нової лексики (7 хвилин). На дошці або в презентації представити основні слова та вирази на тему (наприклад: capital, population, territory, national emblem, mountains, river, culture, famous places).

- Проговорити слова разом з учнями, пояснити їхнє значення, використовуючи прості приклади.

2. Прослуховування (5 хвилин):

- Запропонувати учням прослухати короткий текст про Україну (наприклад, про її географічне положення, населення, столицю);

- Після прослуховування задати питання на розуміння (наприклад: "What is the capital of Ukraine?", "What are some famous places in Ukraine?").

3. Читання (8 хвилин):

- Роздати учням короткий текст або уривок про Україну. Дати кілька хвилин на читання;

- Задати запитання за змістом, щоб перевірити розуміння (наприклад: "What are the main rivers in Ukraine?", "What are some cultural traditions in Ukraine?").

3. Говоріння (10 хвилин):

- Поділити учнів на пари або невеликі групи. Дати їм завдання обговорити одне з питань (наприклад: "Why are you proud of Ukraine?", "What would you tell a foreign friend about Ukraine?");

- Попросити декількох учнів представити свої ідеї перед класом.

IV. Закріплення матеріалу (5 хвилин)

Гра "True or False"

Учитель озвучує твердження (наприклад: "The capital of Ukraine is Kharkiv."), а учні повинні сказати, чи це правда, чи ні. Вони можуть виправити неправильні твердження.

V. Підсумок уроку (2 хвилини)

1. Повторення вивченої лексики, закріпити нові слова, повторивши їх разом з учнями;

2. Рефлексія. Попросити учнів відповісти на запитання: "What interesting facts have you learned about Ukraine?"

VI. Домашнє завдання

1. Написати невеликий твір на тему "What I like about Ukraine" (5-6 речень);

2. Підготувати інформацію про одне відоме місце в Україні та представити її на наступному уроці.

Після проведення уроку на задану тему можна провести тестування. Нижче наведені тести, які можна використати для оцінювання учнів.

1. Тест на вибір правильної відповіді (Multiple Choice)

1. What is the capital of Ukraine?

- a) Lviv
- b) Kyiv
- c) Kharkiv
- d) Odessa

(Правильна відповідь: b)

2. Which is the longest river in Ukraine?

- a) Dniester
- b) Danube
- c) Dnipro
- d) Southern_Buh

(Правильна відповідь: c)

3. Which colors are on the Ukrainian flag?

- a) Red_and_white
- b) Blue_and_yellow
- c) Green and black
- d) Black_and_yellow

(Правильна відповідь: b)

4. What is the traditional Ukrainian Easter bread called?

- a) Paska
- b) Borscht
- c) Varenyky
- d) Salo

(Правильна відповідь: a)

5. What sea borders Ukraine in the south?

- Baltic Sea
- Black Sea
- Mediterranean Sea
- Red_Sea

(Правильна відповідь: b)

2. Заповни пропуски (Fill-in-the-Blanks)

1. The capital of Ukraine is _____. (Відповідь: Kyiv)
2. The Ukrainian flag has _____ and _____ colors. (Відповідь: blue, yellow)
3. _____ is a traditional Ukrainian soup made with beets. (Відповідь: Borscht)
4. The highest mountain range in Ukraine is the _____. (Відповідь: Carpathians)
5. Ukraine gained independence in the year _____. (Відповідь: 1991)

3. Визнач правильність тверджень (True/False)

1. The capital of Ukraine is Lviv. (False)
2. Ukraine borders the Black Sea. (True)
3. Borscht is a type of Ukrainian dance. (False — це суп)
4. The Ukrainian flag is blue and yellow. (True)
5. Kyiv is one of the oldest cities in Eastern Europe. (True)

4. Відповіді на короткі запитання (Short Answer)

1. Name two famous places or landmarks in Ukraine. (Приклади відповідей: St. Sophia Cathedral, Kyiv Pechersk Lavra, Carpathian Mountains)
2. What is a famous Ukrainian dish? (Приклади відповідей: borscht, varenyky, holubtsi)
3. Which river flows through Kyiv? (Відповідь: Dnipro)
4. What are the two main colors of the Ukrainian flag? (Відповідь: Blue and yellow)
5. When did Ukraine gain independence? (Відповідь: 1991)

6. Вибір відповідних пар (Matching)

З'єднайте слова або вирази з їхніми відповідниками:

Column A	Column B
1. Kyiv	a) Traditional soup
2. Carpathians	b) Capital of Ukraine
3. Borscht	c) Main river in Ukraine
4. Blue and Yellow	d) Mountain range in Ukraine
5. Dnipro	e) Colors of Ukrainian flag

(Правильні відповіді: 1-b, 2-d, 3-a, 4-e, 5-c)

6. Письмовий тест (Writing Test)

Напишіть короткі відповіді на наступні запитання:

1. Why are you proud of Ukraine? (Очікується 2-3 речення з особистими думками учня про гордість за країну)

2. Describe one famous Ukrainian landmark and why it is significant. (2-3 речення про відомий об'єкт, наприклад, Софійський собор або Карпати)

План-конспект уроку на тему "Travellers' Tales" для 8-го класу [35]

Тема уроку: "Travellers' Tales"

Клас: 8

Тривалість: 45 хвилин

Мета уроку:

1. Освітня: Ознайомити учнів з лексикою та виразами, пов'язаними з темою подорожей; розглянути різні типи подорожей і причини, чому люди подорожують;

2. Розвивальна: Розвивати навички говоріння, аудіювання, читання та письма; стимулювати креативне мислення під час створення власної історії подорожі;

3. Виховна: Сприяти культурному обміну та розширенню світогляду учнів; формувати позитивне ставлення до подорожей та пізнання нових культур.

Обладнання та матеріали:

- Презентація або картинки з різних подорожей (місця, види транспорту, пам'ятки);

- Аудіозапис або відео з історією про подорож (короткий уривок);
- Роздатковий матеріал з лексикою та фразами;
- Картки з запитаннями для обговорення;
- Робочі аркуші з завданнями.

Хід уроку:

I. Організаційний момент (2 хвилини)

1. Привітання учнів.
2. Перевірка готовності учнів до уроку.

II. Актуалізація знань та мотивація (5 хвилин)

1. Бесіда: Розпочати з питання, чи подобаються учням подорожі. Запитати:

- "Who has traveled somewhere interesting?"
- "What are some of your favorite places to visit?"

3. Обговорення мети подорожей: Запропонувати учням перерахувати можливі причини для подорожей (відпочинок, навчання, робота, пригоди, зустріч з родиною тощо).

III. Основна частина уроку (30 хвилин)

1. Введення нової лексики (7 хвилин):

- Представити нові слова та фрази на тему подорожей (наприклад: adventure, explore, journey, destination, memorable, passport, travel agency, tourist attraction, get lost, backpacking, local cuisine);

- Пояснити значення та надати приклади використання кожного слова або фрази;

- Залучити учнів до повторення та складання речень із новими словами.

2. Аудіювання (7 хвилин):

- Включити аудіозапис або відео з історією про подорож (наприклад, подорож до незвичайного місця або подорож на відпочинок).

- Дати учням завдання уважно слухати та відповісти на запитання за текстом (наприклад, "Where did the traveler go?", "What was the purpose of the journey?", "Did they face any challenges?").

- Обговорити відповіді.

3. Читання та обговорення (8 хвилин):

- Роздати учням короткий текст про цікаву подорож (наприклад, експедицію або пригоди під час відпочинку).
- Дати час на прочитання тексту, а потім поставити запитання на розуміння (наприклад, "What happened during the journey?", "What did the traveler learn?").
- Організувати коротке обговорення.

4. Говоріння (8 хвилин):

- Поділити учнів на пари. Дати їм завдання розказати одне одному про свою улюблену подорож або подорож, про яку вони мріють.
- Надати картки з запитаннями для обговорення (наприклад, "Where would you like to travel?", "Who would you take with you?", "What are some challenges travelers might face?").
- Попросити кількох учнів поділитися своїми розповідями з класом.

IV. Закріплення матеріалу (5 хвилин)

Гра "Guess the Place": Учні по черзі описують місце, яке вони хотіли б відвідати, не називаючи його, а інші намагаються вгадати, яке це місце.

V. Підсумок уроку (3 хвилини)

1. Повторення лексики та ключових моментів уроку;
2. Рефлексія: Запитати учнів, що нового вони дізналися сьогодні про подорожі або інші країни.

VI. Домашнє завдання

1. Написати короткий твір (6-8 речень) на тему "My Dream Journey" (описати місце, яке хочуть відвідати, і чому саме його).
2. Підготувати невелику презентацію або розповідь про місце, яке вони б хотіли відвідати, або розповісти про свою незабутню подорож.

Після проведення уроку для закріплення теми необхідно провести тест

1. Тест на вибір правильної відповіді (Multiple Choice)

1. Which word means "a journey made for pleasure, usually over a long distance"?
- Tourist
 - Adventure

- Trip
- Voyage

(Правильна відповідь: d)

2. A “backpacker” is someone who:
- a) travels with a suitcase and stays in hotels.
 - b) travels with a backpack, usually on a low budget.
 - c) works in tourism.
 - d)flies_first-class.

(Правильна відповідь: b)

3. What is the best way to describe “local cuisine”?
- Popular music
 - b) Traditional food of a region
 - c) Local transportation
 - d)Traditional_clothing

(Правильна відповідь: b)

4. What should you take if you want to travel to another country?
- A boarding pass
 - b) A driver’s license
 - c) A passport
 - d)An_ID_card

(Правильна відповідь: c)

5. Why do many people travel to other countries?
- a) To watch movies
 - b) To learn new languages and cultures
 - c) To find new homes
 - d)To_avoid_work

(Правильна відповідь: b)

2. Заповни пропуски (Fill-in-the-Blanks)

1. If you don’t want to get lost in a new place, use a _____. (Відповідь: map)

2. Many tourists visit the Eiffel Tower, which is a famous _____ in France.
(Відповідь: landmark)

3. _____ is the act of visiting interesting places as a tourist. (Відповідь: Sightseeing)

4. When you travel to a foreign country, you should try the _____ cuisine.
(Відповідь: local)

5. A _____ is a person who guides tourists and provides information about a place. (Відповідь: tour guide)

3. Визнач правильність тверджень (True/False)

1. A "journey" means a short trip within a small area. (False)

2. "Adventure" usually implies excitement and risk. (True)

3. "Local cuisine" refers to local music. (False)

4. A "passport" is required for international travel. (True)

5. Tourists never get lost in new places. (False)

4. Відповіді на короткі запитання (Short Answer)

1. Why do people like to travel? (Відповідь: For relaxation, to explore new places, to learn new things, etc.)

2. Name a famous landmark you would like to visit and explain why. (Приклад: Eiffel Tower - it's a symbol of Paris and has a great view)

3. What are some challenges that travelers might face? (Відповідь: Language barriers, getting lost, cultural differences, etc.)

4. What does "backpacking" mean? (Відповідь: Traveling with a backpack, usually on a budget)

5. Name a type of transport people often use for long journeys. (Відповідь: Airplane, train, bus)

5. Вибір відповідних пар (Matching)

З'єднайте слова з їхніми значеннями:

Column A	Column B
1. Itinerary	a) National cuisine

Column A	Column B
2. Souvenir	b) Plan or route for a journey
3. Landmark	c) Something bought as a memory
4. Local food	d) Famous place or monument
5. Boarding pass	e) Document for flight entry

(Правильні відповіді: 1-b, 2-c, 3-d, 4-a, 5-e)

6. Аудіювання (Listening Test)

Прослухайте короткий текст про подорож і дайте відповіді на запитання:

1. Where did the traveler go?
2. How did the traveler feel about the experience?
3. What challenges did the traveler face?
4. Who did the traveler go with?
5. What was the most memorable part of the journey?

(Вчитель включає аудіозапис про подорож і дає запитання для перевірки розуміння.)

7. Письмовий тест (Writing Test)

Завдання для письма:

- Напишіть короткий твір (5-6 речень) про місце, яке ви б хотіли відвідати. Поясніть, чому саме це місце, і що б ви там хотіли побачити чи зробити.

2.4. Оцінка ефективності інтерактивних методів у підвищенні успішності та залученості учнів.

Інтерактивні методи навчання стали невід'ємною частиною сучасної освіти, оскільки сприяють активнішому залученню учнів, підвищенню їхньої успішності, а також розвитку навичок, важливих для ХХІ століття, таких як критичне мислення, співпраця та комунікація. На відміну від традиційних методів, які здебільшого зосереджені на передачі знань від учителя до учня, інтерактивні методи орієнтовані на створення умов для самостійного пізнання й активного залучення учнів у навчальний процес. У цьому параграфі буде здійснено огляд основних показників ефективності інтерактивних методів та аналіз їхнього впливу на успішність та залученість учнів [40].

Одним із ключових критеріїв ефективності інтерактивних методів є покращення академічної успішності учнів. Дослідження показують, що учні, які залучені до навчального процесу через активні методи навчання, такі як групові дискусії, проєктна діяльність та рольові ігри, частіше демонструють вищі результати у засвоєнні навчального матеріалу порівняно з тими, хто навчається за традиційними методами. Це відбувається завдяки тому, що інтерактивні методи стимулюють учнів до активного мислення, пошуку й аналізу інформації та застосування її у практичних завданнях. Наприклад, методи, що включають практичне застосування знань, такі як лабораторні роботи або симуляції, дозволяють учням краще засвоїти складні концепції та теорії завдяки можливості бачити їх застосування у реальних ситуаціях.

Інтерактивні методи також позитивно впливають на рівень залученості учнів, що є критичним чинником для досягнення успішності в навчанні. Під час використання інтерактивних методів, таких як мозковий штурм, інтерактивні вікторини, дебати або дискусії в малих групах, учні отримують можливість висловлювати свої думки, обмінюватися ідеями та отримувати зворотний зв'язок від однолітків і вчителя. Це не лише робить навчання цікавішим та більш різноманітним, а й сприяє розвитку емоційної прив'язаності до навчального процесу та підвищенню внутрішньої мотивації учнів. Згідно з дослідженнями, рівень залученості учнів значно вищий у класах, де використовуються інтерактивні методи, оскільки учні відчувають себе активними учасниками процесу навчання, а не пасивними слухачами [32].

Крім того, інтерактивні методи сприяють розвитку соціальних і комунікативних навичок учнів, що є важливими для їхнього подальшого успіху в житті та кар'єрі. Навчання в групах, проєктна діяльність і рольові ігри допомагають учням набути навичок роботи в команді, ефективної комунікації, розв'язання конфліктів та розвитку лідерських якостей. Це особливо актуально у сучасному світі, де більшість професій вимагають уміння працювати в команді й активно взаємодіяти з іншими. Відтак, інтерактивні методи навчання допомагають учням не лише досягти кращих результатів у навчанні, але й підготуватися до викликів реального життя [46].

Зокрема, ефективність інтерактивних методів можна оцінювати за допомогою якісних і кількісних методів, таких як анкетування учнів та вчителів, аналіз оцінок учнів, спостереження за поведінкою та активністю учнів під час уроку. Анкетування дозволяє отримати відгуки учнів стосовно їхнього рівня зацікавленості в навчанні та задоволення від участі у різних інтерактивних завданнях. Аналіз оцінок дає змогу виявити, наскільки ефективними є інтерактивні методи в досягненні навчальних цілей, а також порівняти результати з попередніми періодами. Спостереження є важливим інструментом для оцінки рівня активності учнів та їхньої участі у завданнях, що також є показником їхньої зацікавленості.

Таким чином, інтерактивні методи навчання сприяють підвищенню успішності учнів, їхньої залученості до навчального процесу, розвитку соціальних та комунікативних навичок, а також формують стійкий інтерес до навчання. Використання цих методів у навчальному процесі дозволяє не лише підвищити рівень знань учнів, а й підготувати їх до реальних викликів життя [45].

Висновки до розділу II.

У цьому розділі було проаналізовано практичні аспекти впровадження інтерактивних методів для підвищення залученості та успішності учнів на уроках англійської мови у середній школі.

У підрозділі 2.1 було визначено, що інтерактивні методи навчання забезпечують активну участь учнів у процесі, сприяють розвитку їх комунікативних навичок та формують позитивне ставлення до вивчення мови. Залученість учнів зростає завдяки використанню різноманітних форм роботи, що враховують їхні інтереси та можливості.

У підрозділі 2.2 було розроблено комплекс інтерактивних методів, які відповідають сучасним вимогам навчання англійської мови. Цей комплекс включає вправи, спрямовані на формування мовленнєвих навичок та розвиток критичного мислення, що суттєво підвищує успішність учнів.

У підрозділі 2.3 було представлено розроблені плани-конспекти уроків за темами “Food”, “Ukraine” для 7-го класу та “Travellers’ Tales” для 8-го класу. Ці заняття ілюструють інтеграцію інтерактивних методів у навчальний процес, що забезпечує динамічність та ефективність уроків.

Нарешті, у підрозділі 2.4 було оцінено ефективність інтерактивних методів у підвищенні успішності та залученості учнів. Проведені дослідження та анкети підтвердили, що учні виявляють більший інтерес до уроків англійської мови, активніше беруть участь у навчальному процесі та демонструють покращення в засвоєнні матеріалу.

Таким чином, результати аналізу свідчать про важливість інтерактивних методів у навчанні англійської мови, які не лише сприяють підвищенню залученості учнів, а й позитивно впливають на їх успішність, формуючи активних та мотивованих учасників навчального процесу.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Дослідження, проведене в рамках кваліфікаційної роботи на тему «Інтеграція інтерактивних методів щодо підвищення залученості та успішності учнів на уроках англійської мови в середній школі», підтвердило важливість інтерактивних методів навчання як ефективного інструменту для підвищення якості освіти в умовах середньої школи. Виявлено, що використання інтерактивних методів значно активізує учнів, сприяє їхній більш глибокій участі в навчальному процесі та забезпечує створення комфортного, мотивуючого середовища, де кожен учень має можливість проявити свої навички та здібності. Це, у свою чергу, позитивно позначається на рівні успішності учнів.

Інтерактивні методи, такі як групові обговорення, рольові ігри, проєктна діяльність, мозковий штурм та діалогічні вправи, сприяють підвищенню мотивації учнів до навчання, що дозволяє їм активно брати участь у навчальному процесі, самостійно генерувати ідеї та думки, а також навчатися на основі співпраці з однолітками. Створене завдяки таким методам динамічне іншомовне освітнє середовище дозволяє учням не лише засвоювати навчальний матеріал, але й активно включатися в обговорення, задавати питання, висловлювати власну думку, що сприяє кращому розумінню та запам'ятовуванню інформації.

Психологічні аспекти інтерактивного навчання вказують на те, що ці методи створюють можливість для учнів виражати свої думки та почуття в умовах безпеки та підтримки, що є основою для розвитку їхньої емоційної залученості. Це не тільки покращує ставлення учнів до навчання, але й дозволяє виявити їхній творчий потенціал. Важливою складовою є те, що інтерактивні методи підтримують індивідуальні потреби учнів, дозволяючи кожному розвиватися відповідно до своїх здібностей і ритму навчання.

Крім того, інтерактивні методи значно розширюють можливості для розвитку важливих компетентностей, таких як критичне мислення, комунікативні навички, здатність до самостійного пошуку і аналізу інформації. Завдяки цьому учні не

тільки засвоюють новий матеріал, але й набувають навичок, необхідних для успішного навчання в умовах постійних змін та викликів сучасного світу.

Дослідження також показало, що інтеграція інтерактивних методів в англomовному класі має значний вплив на підвищення успішності учнів. На уроках англійської мови, побудованих із використанням інтерактивних методів, здобувачі освіти, демонструють кращі результати, виконуючи практичні завдання, тести та контрольні роботи. Це свідчить про ефективність таких методів у покращенні засвоєння матеріалу та досягненні високих освітніх результатів.

Особливо показовим є те, що інтерактивні методи не тільки сприяють розвитку академічних навичок, а й допомагають учням формувати важливі соціальні навички, такі як співпраця, взаємоповага та вміння працювати в команді. Вони дозволяють створити атмосферу, де кожен учень має можливість висловити свою думку та бути почутим, що сприяє розвитку соціальної компетентності.

Загалом, результати дослідження підтверджують, що інтерактивні методи навчання є ефективним засобом для підвищення як залученості учнів до навчального процесу, так і їх успішності. Інтеграція таких методів у навчання англійської мови в середній школі забезпечує значне підвищення мотивації учнів до вивчення іноземної мови, розвитку їхніх когнітивних та комунікативних навичок, а також покращення результатів їхньої навчальної діяльності.

Впровадження інтерактивних методів у навчальний процес має суттєве значення для формування в учнів не лише академічних знань, але й особистісних якостей, необхідних для подальшого розвитку та успішної інтеграції в сучасному світі. Тому інтеграція цих методів повинна стати невід'ємною складовою сучасного освітнього процесу, особливо в контексті навчання іноземним мовам, де важливо створити сприятливі умови для розвитку мовних і комунікативних компетенцій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Баханов К. О. Інноваційні системи, технології та моделі навчання в школі: монографія. Запоріжжя: Просвіта, 2004. 328 с.
2. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: підручник. Київ: Академія, 2004. 344 с.
3. Бех П. О., Биркун Л. В. Концепція викладання іноземних мов в Україні. Іноземні мови. 2016. № 2. С. 3–8.
4. Бібік Н. М. Я у світі. 4 клас: підручник для загальноосвітніх навчальних закладів. Харків: Основа, 2015. 160 с.
5. Биркун Л. В. Комунікативні методи та матеріал для викладання англійської мови. Oxford University Press, 2018. С. 20–48.
6. Биркун Л. В., Колтко Н. О., Богдан С. В. Наша англійська: підруч. для 7 кл. загальноосвіт. навч. закл. За наук. ред. П. О. Беха. Київ: Освіта, 2007. 224 с.
7. Вербицька М. В., Махмурян К. С. Методичні рекомендації для вчителів, підготовлені на основі аналізу типових помилок. Педагогічні вимірювання. 2018. № 3. С. 50–75.
8. Волкова В. К. Інноваційні технології навчання від А до Я. Київ: Шкільний світ, 2011. 96 с.
9. Гаранда А. В. Сучасні вимоги щодо формування комунікативної компетентності старшокласників. *Semper tiro*. 2021. № 10. С. 9–19.
10. Гін А. Безкровна атака: Технологія проведення навчального мозкового штурму. Завуч (Перше вересня). 2000. № 8. С. 7–11.
11. Годкевич Л. Н. Інтерактивні технології. Завуч. 2014. № 6. С. 9–12.
12. Голодюк Л. В. Інтерактивні методи навчання на уроках англійської мови. 2017.
13. Єльнікова О. В. Інтерактивні методи навчання, їх місце у класифікації педагогічних інновацій. Імідж сучасного педагога. 2001. № 3–4 (14–15). С. 71–74.

- 14.Зубрик А. Інтерактивні методи і прийоми навчання англійської мови учнів початкових класів. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених ДДПУ ім. І. Франка. 2020. Т. 2, № 28. С. 87–92.
- 15.Іноземні мови в навчальних закладах. 2001. № 4. С. 43.
- 16.Іноземні мови в навчальних закладах. 2004. № 1. С. 77.
- 17.Калініна Л. В., Самойлюкевич І. В. Англійська мова: підруч. для 7 кл. з поглибл. вивч. англ. мови закл. заг. серед. освіти. 2-ге вид., переробл. Київ: Генеза, 2020. 256 с.
- 18.Карпюк О. Д., Карпюк К. Т. Англійська мова (6-й рік навчання) – English (Year 6): підруч. для 6 кл. закл. заг. серед. освіти. Тернопіль: Видавництво Астон, 2023. 160 с.
19. Карпюк О. Д., Карпюк К. Т. Англійська мова: підруч. для 7 кл. закл. заг. серед. освіти. Тернопіль: Видавництво Астон, 2024. 176 с.
20. Коваленко О. Концептуальні зміни у викладанні іноземних мов у контексті трансформації іншомовної освіти. Іноземні мови в навчальних закладах. Педагогічна преса. 2013. С. 4–10.
21. Крамаренко С. Г. Інтерактивні техніки навчання як засіб розвитку творчого потенціалу учнів / С. Г. Крамаренко // Відкритий урок. – 2002. – № 5–6. – С. 7–10.
22. Кучма М., Морська Л. Англійська мова (4-й рік навчання): підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2021. – 288 с.
23. Легостаєва Т. Застосування інтерактивних методів навчання на уроках біології як засіб підвищення успішності учнів // Витоки педагогічної майстерності. – 2023. – Вип. 32. – С. 45–50.
24. Лиза Г. В. Особливості використання інтерактивних технологій на уроках англійської мови [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://vseosvita.ua/library/osoblivosti-vikoristanna-interaktivnih-tehnologij-na-urokah-anglijskoi-movi-90918.html>.

25. Литвин С. В. Система вправ для навчання писемного спілкування учнів старших класів середньої загальноосвітньої школи // Іноземні мови. – Чернігів, 2011. – № 1. – С. 4–9.
26. Мазаракі А. А. Сучасні освітні технології у вищій школі: матеріали міжнар. наук.-метод. конф. Ч. 2. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. – 259 с.
27. Мальований Ю. І. Форми навчання в школі. – Київ: Освіта, 2002. – С. 9–10.
28. Мойко Ю. Р. Використання сучасних інтерактивних методів на уроках англійської мови в середній школі // Молодіжна наукова ліга. – 2020. – Т. 4. – Запоріжжя: Молодіжний центр, 2020. – С. 45–50.
29. Мокрогуз О. П. Інноваційні технології у викладанні суспільних дисциплін. – Чернігів: Освіта, 2012. – С. 72.
30. Ніколаєва С. Ю. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах. – Київ: Ленвіт, 2012. – 328 с.
31. Освітні технології: навчально-методичний посібник / О. М. Пехота, А. З. Кіктенко та ін.; за заг. ред. О. М. Пехоти. – К.: А.С.К., 2001. – 256 с.
32. Остапчук О. Від оптимізації до інноваційного розвитку: реформуємо методсистему // Директор школи. – Київ, 2018. – № 6. – С. 35–40.
33. Остапчук О. Шляхи підвищення інноваційного потенціалу методичної роботи // Шлях освіти. – Київ, 2018. – № 2. – С. 9–15.
34. Пахомова Т. Г. Англійська мова (2-й рік навчання): підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (з аудіосупроводом). – К.: Методика Паблішинг, 2023. – 184 с.
35. Пахомова, Т. Г., Бондар, Т. І. Англійська мова (4-й рік навчання): підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти. 2-ге вид., переробл. Київ: Методика Паблішинг, 2021. 216 с.
36. Пишко, О. Л. Інтерактивні методи навчання як спосіб розвитку творчих здібностей учнів на уроках історії та правознавства. *Народна освіта. Електронне наукове фахове видання* [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=2257.

37. Пометун, О. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. Київ: А.С.К., 2014. С. 7–19.
38. Пометун, О., Пироженко, Л. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. Київ: А.С.К., 2015. 192 с.
39. Пометун, О. Як оцінити діяльність учнів на інтерактивному уроці. *Доба*, 2002, № 2, С. 2–6.
40. Редько, В. Інтерактивні технології навчання іноземної мови. *Рідна школа*. Київ, 2011, № 8–9, С. 28–36.
41. Склярєнко, Н. К. Як навчати сьогодні іноземних мов (концепція). *Іноземні мови*. Київ, 2015, № 1, С. 5–9.
42. Шамов, А. М. Прийоми ефективного запам'ятовування лексики на уроках німецької мови. *Іноземні мови в школі*, 2015, № 2, С. 15–23.
43. Шевченко, Є. Використання інтерактивних технологій для розвитку пізнавального інтересу на уроках англійської мови. *Англійська мова та література*. Харків, 2015, № 24, С. 4–6.
44. Яцик, І. С. Використання інтерактивних методів навчання при викладанні гуманітарних дисциплін з метою виховання толерантності. *Вісник ВПШ*. Київ, 2010, Вип. 4, С. 114–118.
45. Abdoulay, H. S. Strategies to Enhance Student Engagement and Retention in Higher Education Learning Environments. *British Journal of Multidisciplinary and Advanced Studies*, 2024, 5(5), С. 13–31.
46. Barungi, C., Ndayisaba, V. N., Ntibanyurwa, S., & Nyirahabineza, P. Empowering Learners to Improve English Language Performance through Group Discussion Strategy in Selected Secondary Schools in Rwanda. *African Journal of Empirical Research*, 2024, 5(3), С. 84–93.
47. Barus, I., Fadlia, F., & Devira, M. An exploration of students' engagement in EFL classrooms. *English Education Journal*, 2022, 13, С. 239–254. doi: 10.24815/ej.v13i2.25969.

48. Karhina, N. Using interactive teaching methods in English lessons. *Scientific Bulletin of Mukachevo State University. Series "Pedagogy and Psychology"*, 2023, 9(1), С. 9–15. doi: 10.52534/msu-pp1.2023.09.
49. Ma, Y. A Study of Interactive Teaching in High School English Classrooms. *Communications in Humanities Research*, 2023, 7, С. 100–104. doi: 10.54254/2753-7064/7/20230810.
50. Mduwile, P., & Goswami, D. Enhancing Student Engagement: Effective Strategies for Active Learning in the classroom in Secondary schools. *MULTIPLE: Journal of Global and Multidisciplinary*, 2024, 2(5), С. 1746–1757. Режим доступа: <https://journal.institercom-edu.org/index.php/multiple/article/view/350>.

ДОДАТКИ

Додаток А

Таблиця 1.

Рівень залученості учнів до інтерактивних методів навчання

Клас/Група	Кількість учнів	Високий рівень залученості (%)	Середній рівень залученості (%)	Низький рівень залученості (%)
7-А	25	60	30	10
7-Б	28	65	25	10
8-А	26	70	20	10
8-Б	27	75	20	5

Таблиця 2.

Оцінка ефективності інтерактивних методів (за відгуками учнів)

Метод	Середній бал ефективності (за 5-бальною шкалою)	Коментарі учнів
Рольові ігри	4.7	"Дуже цікаво", "Допомагає розуміти матеріал"
Мозковий штурм	4.5	"Сприяє креативності", "Цікаво працювати в групі"
Метод "Акваріум"	4.3	"Підвищує впевненість", "Мотивує до висловлення думок"
Метод "Карусель"	4.1	"Добре для обговорень", "Навчає висловлюватися чітко"

Таблиця 3.

Результати успішності учнів до і після впровадження інтерактивних методів

Клас/Група	Успішність до впровадження (%)	Успішність після впровадження (%)	Різниця (%)
7-А	60	75	+15
7-Б	65	80	+15
8-А	68	82	+14
8-Б	70	85	+15

Таблиця 4.

Анкета для оцінки задоволеності учнів інтерактивними методами навчання

Питання	Так (%)	Ні (%)	Не впевнений (%)
Чи подобаються вам інтерактивні методи?	85	10	5
Чи стали уроки цікавішими завдяки інтерактивним методам?	80	15	5
Чи відчуваєте ви покращення у знаннях англійської мови?	75	15	10
Чи хотіли б ви більше інтерактивних занять?	90	5	5

Таблиця 5.

Перелік інтерактивних методів з коротким описом та метою застосування

Метод	Опис	Мета застосування
Рольові ігри	Моделювання ситуацій, пов'язаних з темою уроку	Розвиток мовленнєвих навичок
Мозковий штурм	Генерація ідей вільним способом	Стимуляція креативного мислення
Метод "Акваріум"	Група в центрі обговорює завдання, решта слухає	Розвиток навичок дискусії
Метод "Карусель"	Робота з кількома партнерами по черзі	Покращення комунікаційних навичок

Терехов Олександр

Студент ОС Магістр,

ОП «Середня освіта. Мова та зарубіжна література (Англійська),

Маріупольський державний університет, Київ, Україна

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ІНТЕГРАЦІЇ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У СЕРЕДНІЙ ШКОЛІ

THEORETICAL ASPECTS OF INTEGRATION OF INTERACTIVE METHODS IN ENGLISH LESSONS IN SECONDARY SCHOOL. This article defines the goals of the interactive approach in teaching, gives it a definition. In addition, it emphasizes the importance of this approach.

Keywords: *interactive methods, English lesson, Secondary school, theoretical aspects.*

Ключові слова: *інтерактивні методи, урок англійської, середня школа, теоретичні аспекти.*

Інтерактивний підхід у навчанні є сучасним методом вдосконалення освітнього процесу. Його основна мета – створення умов для комфортного навчання, яке стимулює активну взаємодію учнів. Сьогодні використання інтерактивних методів у навчанні є показником інноваційного підходу вчителя. Інтерактивне навчання спрямоване на активне залучення учнів до процесу комунікації, але не обмежується лише ним. Однією з ключових цілей цього підходу є всебічний розвиток учнів, формування особистості, здатної до самостійного мислення та пізнавальної діяльності [1]

О.П. Мокрогуз визначає інтерактивну педагогічну взаємодію як спрямовану діяльність педагога та учнів, метою якої є організація взаємодії між ними для розвитку [2]. На думку О.П. Остапчук, така взаємодія стимулює активність учнів, створюючи умови як для конкуренції, так і для співпраці [3].

Інтерактивна взаємодія є ключовим елементом процесу навчання. По-перше, вона підвищує інтелектуальну активність учасників освітнього процесу. По-друге, створюються умови для змагання і співробітництва. Важливий і психологічний аспект: висловлювання одного учня викликають реакцію у інших, що породжує нові ідеї та сприяє активному обговоренню питань. Під час інтерактивної взаємодії між учнями та педагогом виникає так званий інтерактивний процес. О.М. Пометун визначає його як процес цілеспрямованої взаємодії учасників освітнього процесу, що базується на особистому досвіді кожного учня [4]

Основою інтерактивних методів є акцент на ширшій взаємодії учнів не лише з викладачем, але й між собою, а також на підвищенні активності учнів у навчальному процесі.

На основі цих визначень можна зробити наступні висновки:

- інтерактивний підхід сприяє взаємодії учнів у рамках освітнього процесу;
- учні постійно залучені до активної діяльності, що сприяє досягненню високих результатів.

Інтерактивний підхід спрямований на розвиток освітнього процесу, а його пріоритетними завданнями є:

- розвиток мовленнєвих навичок учнів;
- підвищення зацікавленості в предметі, що вивчається;
- якісне засвоєння навчального матеріалу;
- організація самостійної роботи учнів для вирішення завдань;
- формування власної думки;
- здатність відстоювати свою точку зору;
- вміння працювати в колективі та шанобливо ставитися до всіх учасників освітнього процесу.

Таким чином, інтерактивний підхід можна визначити як спеціальну форму організації пізнавальної та комунікативної діяльності, де учні не лише активно залучені до процесу навчання, але й мають можливість рефлексувати над тим, що вони знають і думають.

Інтерактивні методи навчання – це сучасний підхід до освіти, що базується на взаємодії між викладачем і студентом, а також між самими студентами. Від традиційних методів навчання, де переважає пасивне сприйняття матеріалу, інтерактивні методи вирізняються активною участю учасників освітнього процесу. Вони спрямовані на розвиток критичного мислення, навичок самостійного вирішення завдань, командної роботи та комунікативних здібностей. Основною ідеєю інтерактивного навчання є перехід від монологічного навчання до діалогічного, де учні не просто сприймають інформацію, а й активно її обговорюють, аналізують та застосовують [5].

Інтерактивні методи навчання включають різноманітні техніки та підходи, які допомагають створити атмосферу співпраці та взаєморозуміння у групі. Одним з основних методів є діалогові методи, до яких належать дискусії, дебати, круглі столи. Вони сприяють формуванню вміння аргументовано висловлювати свою точку зору, слухати і поважати думку інших. Дискусія дозволяє учням обмінюватися ідеями, критикувати ідеї інших і відстоювати власні позиції, що стимулює розвиток критичного мислення. Участь у дебатах розвиває навички аргументації та вміння відстоювати свою точку зору, в той час як круглі столи забезпечують можливість обговорення важливих тем у колективі [6].

Література

1. Гін А. Безкровна атака: Технологія проведення навчального мозкового штурму: [Цікава і проста форма навчальної діяльності]. *Завуч (Перше вересня)*. 2000. №8. С.7-11.
2. Мокрогуз О. П. Інноваційні технології у викладанні суспільних дисциплін. Чернігів, 2012. С. 72.
3. Остапчук О. Від оптимізації до інноваційного розвитку: реформуємо методсистему. *Директор школи*. Київ, 2018. № 6. С. 35-40.
4. Пометун О. Як оцінити діяльність учнів на інтерактивному уроці. *Доба*. 2002. №2. С. 2-6.
5. Бех П.О., Биркун Л.В. Концепція викладання іноземних мов в Україні. *Іноземні мови*. Київ, 2016. №2. С.3 - 8.
6. Калініна Л.В. Англійська мова: підруч. для 7 кл. з поглибл. вивч. англ.мови закл. заг. серед. освіти/ Лариса Калініна, Інна Самойлюкевич. 2 видання переробл. Київ: Генеза, 2020. 256 с.

